

RUSI POLJAKOM: "ALI HOČETE MIR ALI NOVO VOJNO?"

EKSEKUCIJE POLJSKIH KOMUNISTOV.

Ostra nota sovjetske vlade. Moskva poroča, da se ruska ofenziva uspešno razvija.

Pariz, 31. avg. — Francoski zunanji minister je bil sinoči informiran iz Varšave, da je ruska sovjetska vlada poslala ostro noto poljski vladi. Noto, katero je poslal Čičerin direktno brezčlenim potom poljskemu ministrskemu predsedniku Vitošu, se na kratko glasi:

"Ljudski svet ruske sovjetske republike bi rad vedel, da li hoče Poljska imeti mir ali nadaljevati vojno. Naša armada je regrupirana v svojih novih postojankah in pripravljena za novo ofenzivo, ki se prične takoj, ako se ne podpiše premirje. Sovjetska Rusija smatra, da je prijateljstvo s Poljsko večje vrednosti kot pa nadaljevanje sovražnosti in pričakujemo, da poljska vlada pokaže svoje pravo stališče."

Mirovna pogajanja med Rusi in Poljski so začelo pretrgana. Iz Varšave poročajo, da se Domski, načelnik poljske mirovne delegacije, nahaja v Brest-Litovsku, kjer je večerjal konferiral s princem Sapieho, zunanjim ministrom. Konferenca se bo nadaljevala v letviškem pristanišču Rigi in najbrže se ponovi sredi septembra.

London, 31. avg. — Iz Moskve javljajo uradno, da se protipoljska rdeča armada na poljski fronti razvija uspešno. Na poljski fronti razvija rdeča armada na poljski fronti razvija uspešno. Na poljski fronti razvija rdeča armada na poljski fronti razvija uspešno.

Iz Varšave poročajo, da se je boljševikom posređilo zabiti močan klin v poljsko fronto južno od Bialistoka in Poljski mrzlično utrjuje obrambno črto v nadi, da prepreči razcep njihove armade nad Varšavo in novo katastrofo. V Galiciji imajo boljševiki nove uspehe; kljub srditemu odporu Poljakov prodirajo ruski konjeniki počasi dalje proti Zamošču, severozapadno od Lvova. Po varšavskem poročilu imajo boljševiki okrog 50.000 moč v Galiciji, katerim nasproti stoje tri poljske divizije.

Severnozapadno od Varšave obprski meji so sovjetske čete ojačile svojo fronto. Suvalki so trdno v rokah boljševikov in zveza s Prusijo obstoji v dolgi črti. Kakor javljajo iz Berlina, so lokalne oblasti v Prusiji dovolile velikom številu sovjetskih vojakov, da so se vrnili čez mejo k rdeči armadi. Nemški oblastniki se boje Rusov na svojem ozemlju in najrajši vidijo, da čim prej odidejo.

Drugo poročilo iz Varšave se glasi, da je bilo tekom zadnjih dveh tednov ustreljenih na stotine poljskih komunistov, katerih se poljske vlada bolj boji, kot pa njihovih ruskih tovarišev. Zdaj je prišlo na dan, da je poljska vlada pobežnila iz Varšave dne 14. avgusta ne toliko iz strahu, da pade mesto Rusom v roke, temveč vsled očitnih znamenj bližajoče se notranje revolucije. Boljševiška propaganda v armadi je bila že tako močna, da so celi polki dezertirali na rusko stran. Tedaj je Pilsudski sklenil, da s krvjo zadušil komunistično gibanje. Voditelji v vseh mestih so bili aretirani in v kratkoma ustreljeni. V Lublinu je bilo drugi teden v avgustu postavljenih 150 oseb ob zid in ustreljenih radi "velezizdajstva". Eksekutiranih je bilo tudi veliko število poljskih častnikov in civilnih uradnikov, ki so organizirali revolucijo.

Nevarnost revolucije na ni že minila in vlada je sestavila posebne regimente v Varšavi in najbolj zanesljivih moč, ki imajo to naloge, da noč in dan stoje v bližini, kjer žive delavci. Vlada se boji, da bodo komunisti in socialisti pri tistih za mir in ji zmečali račune.

STAVKA JE RAZORGANIZIRALA ULIČNI PROMET.

CESTNOŽELEZNIŠKA DRUŽBA NAJEMA STAVKOKAE.

Ljudje pa morajo hoditi peš, če ne dobe sedeža v kakšnem avtomobilu.

New York, N. Y. — Stavka cestnoželezniških uslužbencev, ki je še pričela v nedeljo jutraj, je popolnoma razorganizirala promet na ulicah. Ljudstvo v Brooklynu se vozi zdaj v avtomobilih ali pa hodi peš, nekateri pa morajo ostati doma, ker ne dobe prilike, da se prepeljejo na oddaljeno mesto, kjer delajo.

Brooklyn Transit kompanija tolaži občinstvo, da najame stavkokae, obenem je pa zahtevala od mesta poljejsko protekcijo.

Stavka je pričela, ker je sodnik Julius Mayer, sodnijski upravitelj bankrotne družbe, odklonil, da se sporna vprašanja predloži razsodišču v razsodbo. Sodnik pravi, da ima pravico proglasiti neveljavnim vsak mezdni poboljšek, ki ga dovoli kompanija.

Stavka se vrši popolnoma mirno in dozdaj še ni prišlo do izgrediv.

Značilna je sedanja stavka zaradi tega, ker je kompanija milala, da je popolnoma podvržla svoje uslužbence, ko je iz zadnje stavke izšla zmagovito. Sedanja stavka pove, da se prazni želodeci ne dajo potolažiti z obljubami, še manj pa z odločno odklonitvijo delavskih zahtev. Če je družba bankrotna, ji bo ta stavka pomagala, da obišči še v večjem bankrotnem blatu, kajti dozdaj še ni nobena stavka, ki bi bila uspešna. Stavka stanejo denar, kajti stavkokae je dandanes težko dobiti, čeprav se obetajo visoke nagrade. Cestnoželezniška kompanija se bo o tem prepričala, ko jih bo pričela najemati. Seveda ima kompanija tudi iz zanjne stavke o tem bridke zkušnje, ali nekateri ljudje gredo radi po dvakrat na led, čeprav o medvedu pravijo, da gre le enkrat.

Dokler kompanija ne more dobiti stavkokazev, ne prejme centa dohodkov, dasiravno ima troške, in dokler nima dohodkov, se z vsakim dnem bolj globoko zarine v bankrot.

Komisija za javno službo skuša izravnati spor med uslužbenci in zastopniki cestnoželezniške družbe. Prvo zaslišanje se je vršilo, a ker ni prišlo do definitivnih zaključkov, se je odložilo na prihodnji dan.

Lastniki avtomobilov in avtomobilov uskušajo izrabiti položaj v profitarske namene. Mestne oblasti izjavljajo, da bodo strogo nastopile proti tej vrsti profitarjev. Odvzele jim bodo oblastveno dovoljenje.

za ponovno invazijo Rusije. Pilsudskemu je zrastle greben in dejal je v nekem intervjuju, da miru brez popolne zmage ne more biti in da "ruski rdečkarji morajo biti popolnoma skrušeni."

Francoski letalec, ki opravlja službo na Poljskem, poročajo, da so opazili veliko maso ruskih transportov, ki se v nepretrganih vrstah pomikajo zapadno od Minska proti Grodnu in Brest-Litovsku.

London, 31. avg. — Iz današnjega uradnega poročila iz Moskve je razvidno, da ruska rdeča armada zopet prodira proti Varšavi. Poročilo pravi: "Naše čete so reokupirale Bialsk in večje število vasi 22 milj južnovzhodno od Bialistoka. — Na južnoruski fronti je rdeča armada popolnoma uničila Vranglove čete v kazških pokrajinah Kuban in Tavrida. Edini polotok Krim je še pod Vranglovo kontrolo."

Druga brezčlena brzojavka iz Moskve sporoča, da je sovjetska vlada sklenila prenesti poljsko-rusko mirovno konferenco v Ristisnil za mir in ji zmečali račune.

KAJ JE VRANGEL OBLJUBIL FRANCIJ?

RUSIJA IMA PRITI POD KONTROLO FRANCOSKIH KAPITALISTOV.

Tajni pakt med francosko vlado in njenim carističnim vazalom na Krimu je objavljen.

London, 31. avg. — "Daily Herald" je objavil tajni pakt med Francijo in baronom Vranglom. Tekst pakta je bil listu poslan iz Stockholma. Na podlagi tega pakta je Francija pripoznala Vrangla kot "vladarja južne Rusije" in mu obljubila pomoč v njegovem boju proti sovjetom.

Pakt se glasi:

V zameno za uradno pripoznanje in vojaško ter diplomatsko pomoč od strani Francije proti ruskim sovjetom se general Vrangl zaveže, da izvrši sledeče koncesije kakor hitro pade sovjetska vlada:

Rusija plača vse dolgeve Franciji z obrestmi vred in obrestmi od zapadnih obrest; francoski dolgovci imajo prvo prvo pred vsimi drugimi dolgovci Rusije. Francija podeli Rusiji novo posojilo proti 6 1/2 odstotka obrestni za dobo 35 let.

Za vestno plačevanje obresti in letnih obrokov zapadnega kapitala mora Rusija zastaviti Franciji za dolgi dobo let (natančni čas se določi pozneje) vse železnice na svojem evropskem ozemlju v takorisanje. Daje mora Rusija zastaviti Franciji preostanek ukrajinskega in kubanskega žita, tri četrtine proizvedene nafte in benzina in eno četrtino premoga iz donskega okrožja.

General Vrangl se dalje zaveže, dati Franciji kontrolo nad carinskimi uradi v vseh pristaniščih Črnega in Azovskega morja; francoska vlada ima pravico dobiti svoje uradnike finančnemu, trgovskemu in industrijalnemu ministru ruske vlade.

Rusija se zaveže, da vzpostavi prejšnjo dolžnostno vojaško službo, kakršna je obstala pred vojno. Francija se zaveže, da opremi novo rusko armado z orožjem in reorganizira municijsko industrijo v Rusiji.

Francija in Rusija skleneta militariistično ofenzivno in defenzivno alijanco za dobo dvajsetih let.

Iz tega pakta — ako je avtentičen — je jasno razvidno, kaj hoče Francija od Rusije in kakšno "demokracijo" prinaša baron Vrangl ruskiemu ljudstvu.

TORNADO V MISSOURIJU.

Kansas City, Mo. — Prek okraja Batesa je divjal strašen vihar, ki je podiral drevje in brzojavno drogovje in odkrival hiše. Središče viharja je bilo v Hamu, kjer je vihar zrušil eno goraz in poškodoval neko poslopje.

SERIF IN MESTNI MARŠAL UBITA.

St. Louis, Mo. — Eugene S. Conrey in Benjamin Corner, ponočni šerif in mestni maršal v Claytonu, sta bila ustreljena, ko sta se postavila v bran banditom, ki so ju hoteli oropati.

ZAMOREC LINČAN.

Oklahoma City, Okla. — Centna drhal, broječa okoli trideset glav, je vdrila v ječo in privlekla iz nje zamorca Claude Chandlerja. Kasneje so našli zamorca obješnega na drevesu osem milj proč od mesta.

Zamorec je bil obtožen, da je kuhal žganje in da se je aretaciji postavil z orožjem v bran.

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Oshkosh, Wis. — Izredni vlak je pri postaji Snella na soški železnici skočil raz tir. Lokomotiva se je preklenila v jarek in pod njo je oblašal mrtev strojevodja James Dollard. Zaviraš Paul Jafke je zadobil težke poškodbe.

IRSKA V INFERNU OGNJA IN MEČA.

DELAVERSKI "ODBOR AKCIJE" ZAHTEVA OSVOBODITEV GLADOVNIH STAVKARJEV.

Del Belfasta je v plamenu; korški šupan v smrtni agoniji.

Belfast, Irska, 31. avg. — Del mesta je v plamenu. Več kot dvajset požarov je izbruhnilo naenkrat in brez malega vse prodajalnice in javni lokali, ki jih posedujejo katoličani, so uničeni. Policisti so streljali na ljudske množice in število žrtv, ki še ni znano, je veliko.

London, 31. avg. — Sinfajnovski šupan MacSwiney iz Corka, ki je že devetnajsti dan brez jedi, se bliža smrti. Zdravniki so izjavili, da smrt pride še danes ali najkasneje v štirindvajsetih urah. Zanj ni več pomoči, četudi bi zdaj jedel. Moč ne more več govoriti in vsakih par minut se onesvešči.

Njegova žena, ki ga je obiskala sinoči, je povedala, da jo je komaj še spoznal in da strašno trpi.

V Londonu vlada velika razburjenost, kajti bati se je nemirov in izgrediv, kadar se naznani javnosti, da je "mučenik" MacSwiney mrtev. Vlada je podvojila vojaško stražo okrog svoje palače v Downigovi ulici, ko se je izvedelo, da so sinfajnovci v Glasgowu prisegli, da ubijejo vse ministre, kadar korški šupan umrje.

Delavski odbor akcije je poslal Lloyd Georgeu, ki se nahaja na počitnicah v Luzernu na Švicarskem, brzojavko sledečega vsebina: "Organizirano delavstvo v Angliji zahteva, da zavrzete prejšnji sklep vlade, ki se glasi, da bo vlada prej pustila MacSwineya umreti gladu, kakor da bi ga izpustila iz ječe. Njegovo trpljenje je večje, kot pa dolg zapor in njegova smrt bo še bolj zapletla irsko vprašanje."

Belfast, 31. avg. — Večraj je bilo ubitih šest oseb v izgredivih bojih med sinfajnovci in unionisti ter v spopadih z vojaštvom. Število mrtvih od sobote je naraslo na 17, ranjenih pa je več kot sto oseb lo okrog sto ljudi je bilo aretiranih. Med ubitimi sta tudi dve ženi in neki enajsetletni deček. Položaj je zelo slab. Na tisoče moških je oboroženih puškami in revolverji in obe stranki nočeta odnehati od boja.

London, 31. avg. — Novajše poročilo o položaju na Irskem se glasi: Vsa severna Irska je na robu civilne vojne. Mesto Belfast je postalo bojišče, na katerem divja največja bojna furija. Število mrtvih in ranjenih neprenehoma raste. Angleške čete prihajajo dnevno na pozorišče krvoprelitja.

IZZIVAOI SO RAZPLAMTILI PLEMENSKE STRASTI.

Oklahoma City, Okla. — Drhal, ki je linčala zamorca Chandlerja, je s svojim sirovim činom razplamtela plemenske strasti, tako da se je bati, da pride do plemenskih izgrediv, če oblasti ne podvzamejo pravočasno potrebnih korakov, da se taki izgredivi zatrti takoj v kalli.

To je opazila tudi že državna oblast in generalni adjutant C. F. Barret je odredil, da je pripravljena vsa milica v mestu, da se mobilizira na prvi poziv.

Governor J. B. A. Robertson je naročil državnemu prokuratorju, da uvede postopanje za odstavljenje šerifov v okrajih Tulsa in Oklahoma, ker sta strahopetna in nista nastopila napram drhali tako, kot se spodobi za javne uradnike.

VRAME.

Chicago in okolice: V četrtki nestalno in hladno. Severni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 75, najnižja 65, Sonce izide ob 6:14, zalze ob 7:26.

MODERNA TLAKA V ZAPADNI VIRGINIJI.

KOMPAKNIJE VILJUJEJO RU. DARJEM POGODEB.

Rudar, ki ne podpisje pogodbo, ne dobi dela.

Charleston, W. Va. — Premogovniški podjetniki ravnaajo v tej državi z rudarji kot s tlačani. Neorganizirani rudarji so brez obrambe in premogovniške kompanije jih pristilijo, da podpisajo s njimi pogodbe, ki so seveda na škodo rudarjem.

Organizirani rudarji pravijo tem pogodbam, da so "pogodbe zlatih psov." V pogodbi je zapisano, da rudar ne sme pristopiti k delavski strokovni organizaciji, dokler dela za kompanijo, in da ne bo delal pri nobeni kompaniji, če je izvedel, da pri nji delajo organizirani rudarji. Kompanije celo posegajo v privatne pravice rudarjev, kajti na nekem mestu se glasi, da se zaveže, da ne bo nikdar sprejel pod svojo streho sumljivega človeka. Sumljivi človek pa pomeni v podjetniškem jeziku organiziranega delavca ali človeka, ki priporoča, da se rudarji organizirajo. Končno si pridržijo kompanije pravico v pogodbi, da lahko postavijo rudarja vaki trenutok na cesto z njegovo družino vred. Da se to lože izvrši, pa stoji zapisano v pogodbi, da imajo oboroženi kompanijski hlapci vsak trenutok pravico preiskati hišo in iz nje izgnati rudarja, ki ima od kompanije hišo v najemu.

Kdor pazno prečita to pogodbo, pride do zaključka, da takojšnji neorganizirani rudarji žive v čistih vasmurah: kot so živel kmetje v Evropi, ko je nad njimi vladal fevdal graščak s svojimi oboroženimi hlapci. Ta pogodba pa tudi pove, zakaj se premogovniške kompanije tako trdovratno vpirajo delavski organizaciji. Zavedajo se, če se rudarji organizirajo, da je njihovega fevdnega gospodarstva konec.

Premogovniške kompanije vzdržujejo oborožene hlapce, kajti brez teh bi jim bilo nemogoče vzdržati tlačanstva. Oboroženi hlapci privatnih interesov so pa navadno ljudje z najnižimi instinkti, kajti pri teh ljudeh ne odloča, kaj govore postave, ampak jim je vsaka želja njih gospodarjev ukaz, ki se mora spoštovati do pike.

ZBOROVANJE S. S. P. Z. JE PRIČELO.

Chicago, Ill. — Danes je pričela konvencija "Slovenske svobodomiselnne podporne zveze" v dvorani "Pilsen Auditorium," ki se nahaja blizu vogala Blue Island-ke ceste in Osennajste ulice. Delegatov je okoli petdeset, ki so prišli iz raznih krajev Združenih držav kot zastopniki podružnic te podporne organizacije. Najvažnejše vprašanje na konvenciji bo menda tvorila združitve slovenskih podpornih jednot in zveza v eno podporno organizacijo. Poleg tega vprašanja bo konvencija reševala zadeve svoje organizacije. Obilo uspeha!

Podružnice te organizacije v Chicagu prirede v soboto dne 4. septembra t. l. veselico z zanimivim programom v čast delegatom, ki se vrši v ravno tisti dvorani kot zboruje konvencija.

Na veselico so vabljeni vsi Slovenci iz Chicaga in okolice. Vstopnina je petdeset centov za osebo.

TAKO JE V DANAŠNJI DRUŽBI...

Chicago, Ill. — 95-letni Charles Henry Gordon je prošil za dovoljenje, da sme v notranjem mestu prodajati častnike na cestnem vogalu. Gordon je nekoč lastoval sto tisoč dolarjev premoženja. Kot sabo ima burno preteklost. Kot vojaški zdravnik se je udeležil krimske vojne in civilne vojne v Združenih državah. Služil je v fužni armadi.

PREDSEDNIKOV ODGOVOR NA BRZOJAVKO RUDARJEV.

V NJEM ODLOČNO ODKLANJA ZAHTEVO RUDARJEV.

Zastopniki rudarjev bodo danes raspravljali o predsedniškem odgovoru.

Washington, D. C. — Predsednikova komisija je priznala rudarjem na polju trdega premoga sedemnajst odstotkov povznanja mezde. Zastopniki rudarjev so odklonili ta odklon in so poslali predsedniku brzojavko, v kateri apelirajo nanj, da prizna podobno manjšino ali pa zavrzje vse paj in se uvede novo namizanje. Odgovor so zahtevali do prvega septembra in larekli, če se predsednik ne bo oiral na šlele rudarjev, da bo proglašena stavka.

Predsednik je zdaj odgovoril na brzojavko rudarjev. Odgovor je naslovljen na rudarski odbor, ki sestoji iz sledečih članov: Martin McDonough, predsednik, Louis Davis, Garfield Lewin in Rinaldo Capelini.

V svojem odgovoru predsednik opominja rudarje, da je njih konvencija zaključila, da se podvrže odloku komisije. Koncem svojega odgovora pa pravi, da sprejme izziv rudarjev, to je, se rudarji proglase stavko prvega septembra in da bo ameriško ljudstvo dobilo nadomestilo za trdi premog.

Wilkesbarre, Pa. — V sredo prične zborovanje delegatov iz prvega, sedmega in devetega rudarskega distrikta, na katerem bo prečitan predsednikov odgovor, a katovega namizanja, da je sprejel poročilo komisije, ki prizna rudarjem sedemnajst odstotkov povznanja mezde.

Častnikarski poročevalci hodijo okoli rudarskih zastopnikov, da bi izvedeli, kakšno stališče bodo zavzeli delegati na zborovanju. Delegatje so molčeči in ne odgovarjajo na taka vprašanja, zaradi tega so pa vsa poročila o akciji rudarjev ugibanja, dokler zbor rudarjev ne osovji definitivnih zaključkov.

RANDITSKI KARNIVAL.

Umori in ropi so na dnevnem redu.

Chicago, Ill. — Skoroj ne mine dan, da ni izvršen umor ali pa predrzen banditski napad.

Ko je mesar Louis Miller odprl svoje mesnico, so vstopili trije čedno obklešeni neznanec. Eden je naročil, naj mu odreže par funtov najboljšje goveje pečenke. Mesar se je obrnil, da izvrši naročilo, potegnil svoje samokrase in mu ukazal, naj dvigne roki kvilko. Mesarja je ta banditski ukaz tako ujezil, da je zagrabil prvega bandita za vrat, ko sta dva bandita skočila k registru za gotovino, da ga izpraznita. Bandita nista streljala na mesarja, ker sta se bala, da zadeneta svojega tovariša, ampak sta bandita istržala iz rok razjarjenega mesarja. Ko je bil bandit prost mesarjevih rok, so vsi trije oddali par strelav na mesarja. Ena krogla je zadela mesarjev klobuk in ga odnesla na ključko za obešanje mesa.

Pri Nilisu, predmestju Chicaga, so oboroženi bandite oropali gostilno za tisoč sto dolarjev. V gostilni se je nahajal John Prentak, lastnik gostilne, in pet in dvajset gostov, ki so se morali postaviti v vrsto ob zidu, na kar so jim bandite preiskali žepa.

Komaj je bila ta vest brzojavljena policiji v Chicagu in so se policaji podali na banditski lov. Je prišlo poročilo, da so banditje oropali biljardnico Abe Dajabana za pet sto dolarjev. Za poročilo o tem ropu so pričela prihajati poročila o cestnih ropih, pri katerih so bili oropani posami nameni na ulicah. Tako se vrsta poročila skoni vso noč, a ne samo eno noč v tednu, ampak skoro vse noči v tednu.

Inozemstvo.

Nova civilna vojna na Kitajskem.

Peking, Kitajska, 28. avg. — Med četami južnokitajske in severnokitajske vlade je izbruhnila nova civilna vojna. Dr. Sunjatsen, prvi predsednik kitajske republike, dr. Vutingfang in Tangsoji, voditelji južnokitajske vlade, so izdali manifest, v katerem napovejo vojno vladi v Pekingu in pozivajo ljudstvo, da pomaga čim prej strniti vladno "nepostavno vladno", ki se vgnezdila v Pekingu. V Kantonu, ki je središče južnokitajskih revolucionarjev in sedež njihove vlade, je oklecano obsedeno stanje.

Revolucionarji pozdravljajo generala Tangsojja kot "kitajskega Washingtona". Tangsoj je kontrolira s svojimi četami provinco je Junan, Kvečov in Sečen.

Angleži poraženi v Mezopotamiji.

Pariz, 31. avg. — Britske čete, ki so nameravale reokupirati Bakubo (30 milj od Bagdada), so bile tepene in rebelni Arabci so zopet pretrgli železniško zvezo med Bagdadom in Mezulom. Ispanjska karavanska četa tvori še edino zvezo med Perzijo in Mezopotamijo.

Obenem je prišla vest, da so Arabci pognali francoske čete generala Gourauda nazaj proti Damasku v Siriji. Francoska vlada zanika to vest.

Kemal paša je bolan.

Carigrad, 30. avg. — Iz Angore je prišlo poročilo, da je Mustafa Kemal paša, voditelj turških nacionalistov v Anatoliji, bolan na kronični malariji. Kljub temu Kemal sprejema obiskovalce in jih zagotavlja, da se bo bojeval proti ententi in sultanu do konca svojih dni.

Boji med Grki in Turki v Mali Aziji so prenehali izvzemši lokalnih prask.

Tirolski menihi so tiskali svoj denar.

Dunaj, Avstrija. — Tirolska vlada je prepovedala izdajanje papirnatega denarnega drobca v občinah, ki so postal pravi skandal. Nekaj časa so smela občine tiskati papirnat denar po deset, dvajset in petdeset vinarjev, toda dognalo se je, da ta denar sploh ni prišel v promet, pač pa je bil prodan inozemskim nabiralcem, ki zbirajo razne kurioznosti. Manja za občinski denar je bila tako velika, da je skoraj vsaka vas tiskala svoj denar in tiskali so ga tudi menihi v kloštru Gottweigu.

Jugoslavija prosi zaveznike, da naj prelože spor s Albanijo.

Washington, D. C. — Tukaj širje jugoslovanske poslanstvo poroča, da se je jugoslovanska vlada obrnila na Združene države, Anglijo, Francijo in Italijo s

NAZVANJE IN ZARVALA.

Moja najlepša zahvala društvu št. 91, S. N. P. J. društvu "Eagle" št. 2004, članom podružnice števil 3192 U. M. W. of A. nadalje gospej Rozzi Pajer iz Mascouth, Ill. družini Fr. Steh in slovenski godbi, ki je igrala žalostinke pri pogrebu pokojnega

JOHN SPEISERJA

na pokopališču. Zahvalujem se sploh vsem, ki so mi bili v pomoč in tolažbo v mojih žalostnih urah. Pokojnik je bil rojen dne 16. maja, 1871 na Reki pri sv. Pavlu na Spodnjem Štajerskem. V Združene države je prišel leta 1904 in si čer v državo Kansas, leta 1907 pa v državo Illinois v Johnston City, kjer je tudi dokončal svoje življenje.

Tukaj zapoša mene, žalujejo soprog s šestimi še malimi otroci. Živela sva skoro 20 let v najlepšem miru in zadovoljstvu, ali kruta smrt mi ga je ugrabila. V državi Kansas ima tri bratrance in strica Marko Speiserja, v starem kraju pa 4 brate in eno sestro.

Torej se enkrat izreka lepahvala vsem prijateljem in znancem. Tebi ljubljani soprog in oče naj bo lahka ameriška zemlja.

Zalujoci ostali: Mary Speiser in otroci.

P. S. Ako bi kdo želel kaj več povedati naj se obrne pismeno do Mary Speiser, 1205 Davis Street, Johnston City, Ill.

prošnjo, da naj vlade teh držav imenujejo komisije, ki naj prelože konflikt na albanski meji. Belgradska vlada pravi, da Jugoslavija ni provocirala spopada na srbsko-albanski meji.

Angleški rudarji odglasovali za štrajk.

London, 31. avg. — Rezultat splošnega glasovanja v Rudarski federaciji je, da se je velika večina rudarjev izrekla za štrajk. Izid glasovanja bo uradno objavljen dne 2. septembra.

Španska vlada je zopet padla.

Pariz, 31. avg. — Iz Madrida poročajo, da je španski kabinet danes podal ostavko.

Gibanje za odpravo plemstva na Japonskem.

Tokijo, 30. avg. — "Mijako Simbun" poroča o zanimivem gibanju demokratičnih elementov na odpravo trajnega plemstva na Japonskem.

Edini starokrajški
SLOVENSKI ZDRAVNIK
v Pennsylvaniji

Dr. M. Milojevič

preje vojaški zdravnik in večletni zdravnik deželne bolnišnice v Gradcu na Štajerskem.

417 — Wood Street
PITTSBURGH, PA.

Kapital vloge in
prebitok znaša
blizu \$12,000,000.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 West 23rd Street, New York, N. Y.

GLAVNICA \$1000,000.00, REZERVNI FOND \$30,000.00

Organizovana po postavah države New York, toraj Državna Banka

Priporoča se rojakom Slovincem da se v denarnih pošiljkljah in drugih denarnih zadevah obračajo na njo v svojem materinem jeziku.

Pošilja denar rojakom svojcem, kakor tudi domačim hranilnicam, posojilnicam in bankam na obresti nosne vloge. Dobiva pošiljalcem denarja od prejemnikov v starem kraju lastnoročno potrjena prejemna potrdila o prejetem denarju tekom 4 tednov, a vlagalcem pa vložne knjižice. Prejemna potrdila pošilja pošiljalcem denarja na ogled in njihovo nadaljnjo rabo in jamči za izplačilo vsakega poslanega zneska.

Prejema denar v Depozit plodonosno in ga na vsakratno zahtevo brez odka za izplačuje.

Posojuje denar na Liberty Bonde in druge vrednostne listine.

Prodaja šifkarte za vse parniške črte preko oceana in Jadranskega morja. Zastopa vse prvoredne parniške črte in je v stanju preskrbeti vam najboljši prostor na kateremkoli parniku, ako jej to pravočasno naznačite in pišete.

Cene parniških listkov preko oceana v tretjem razredu:

Francoska črta iz New Yorka v Havro. Na parnikih: Lafayette, La Lorraine, La Savoie, Rochambeau po \$85.00. Na parniku La France \$95.00.
Cunard črta iz New Yorka v Liverpool. Na parnikih: Carmania, K. A. Victoria, Royal George in Saxonia po \$85.50. Iz New Yorka v Cherbourg. Na parnikih: Aquitania, Imperator in Marettania \$95.00.

American in White Star črta iz New Yorka v Cherbourg. Na parnikih: Adriatic, Philadelphia in St. Paul po \$85.50. Na parniku Olympic \$95.00.

Na ostalih črtah parniških društev je cena preko oceana po \$95.00

NARAVNOST V DUBROVNIK IN TRST

Cunard in Kozulic črti. Na parnikih: Argentina, Belvedere in Columbia do Dubrovnika po \$125.; do Trsta po \$120.; na parniku Italia in Calabria do Dubrovnika \$125.; do Trsta \$100.; na parniku Pannonia do Dubrovnika ali do Trsta po \$125., na parniku Pres. Wilson do Dubrovnika \$130.; do Trsta \$125. Otroci po znižanih cenah. K vsaki od navedenih cen je treba dodati še \$5.00 za vojno takso. Cene voznih listkov se lahko menjajo brez naznanila.

Vselej je naša banka prodajala in pošiljala Jugoslovanske krome in dinarje po sledečih cenah: 1000 kron za... \$ 11.70 5000 kron za \$ 58.00 10000 kron za... \$115.00 50000 kron za... 570.00 100000 kron za 1120.00 1000 dinarjev za 45.10 a večje svote še cenejše

Plovitev: Calabria 1. sept.; Pres. Wilson 14. sept.; Italia 23. sept.

Belvedere Sept. 21.; Columbia Sept. 28.; Argentina Oktobra 7.; Pres. Wilson Novembra 3.

V navedenih cenah zapopadani so vsi stroški tako da je poslani znesek izplačan v svoji celoti naslovniku v stari domovini. Za točna izplačila jamči banka s svojim celim premoženjem.

Cene denarja se dnevno dvigajo in padajo. Za to zaračuna banka poslani je denar po borznem dnevnem denarnem tečaju tistega dneva, ko prejme denar od pošiljalca. Odpošlje ga s prov. pošto na določeno mesto in tekom 4 tednov prejme o pošiljatelju od prejemnika iz starega kraja lastnoročno potrjeno potrdilo o prejetem denarju, katerega odpošlje pošiljalcu na ogled in daljnjo rabo.

Rojaki, ki se dnevno obračajo na nas v svojih denarnih zadevah, katere izvršujemo vestno, ceno, hitro in točno, so s našim poslovanjem popolnoma zadovoljni. Ako se še ne nahajate med njimi, tedaj izvolite pri prvi priliki poizkusiti in prepričali se boste, da je res tako.

Priporočamo se vašo naklonjenosti in beležimo s prijateljskim pozdravom

SLAVONIC IMMIGRANT BANK, 436 West 23rd Street,
NEW YORK N. Y.

**\$100,00
DO
TRSTA
Parnik
"Belvedere"**

Strukel & Horak
88—9th Ave.,
New York, N. Y.

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnje listko.

Sedaj živimo v času negotovosti in skrbne, vsak akula postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakoni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavi v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premočnim trdkam; kako bo pa malim nezkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se sadišji čas po novi svesti in na novi način primerne sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

STE LI BOLNI?

Naši zdravniki kateri so specialisti v raznih boleznih vam bodo pomagali v kratkem. Pridite k nam in se prepričajte. Mi imamo 35 let skušnje v zdravljenju kroničnih bolezni, krvi, živcev in prebavnih organov, oslabelosti, glavobol, revmatizem, obisti, jeter in drugih bolezni. Pogovor in nasveti prosto.

**EUROPEAN MEDICAL
OFFICE.**
311 Smithfield Street.
nasproti Post Office—drugo
nadstropje,
Pittsburgh, Pa.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 8 aprila 1906.

Iskorp. 17. Junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2887-69 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

Predsednik: Vincenc Cuhar, podpredsednik Anton Hruš, Ben 146, Cannonsburg, Pa., sodniški gl. tajnik Mark Turk, tajnik bolnišnice oddelka Paul Bergr, sodniški gl. tajnik Frank A. Terehar, upravni gl. tajnik Filip Gulin.

POROČNI ODSEK.

John Underwood, predsednik, 406 Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenkhar, Ben 278, Richwood, Ohio, Jos. Radich, Ben 422, Sullivan, Pa., Frank Smerak, 6888 Fraser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Bergr, predsednik, 2887-69 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZRODNO OKROŽJE: Rudolf Pistorich, Ben 426, Bridgeville, Pa. SLOVENSKO OKROŽJE: Jos. Radich, Ben 73, White Haven, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Ben 104, Grove, Kane, na Jugoslaviji. Leo Kalar, Ben 546, Gilbert, Minn., na overznapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 18817 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio, Jakob Ambrosič 418 Pierce St., Eveleth, Minn.

Tiskovni odbor.

Vincenc Cuhar, John Underwood in Matt Petrovič.

Zdravišveni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Albi, 2134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Tridli, Ben 141, Lawrence, Pa.

John Oren, 248 Saginaw, Detroit, Mich. Jos. Smerak, 1501 E. 92. St., Cleveland, Ohio.

Mary Udrvik, 1566 So. Rardin Ave., Chicago, Ill. Vrhovni Zdravnik: Dr. F. J. Kern, 6203 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": John Petrovič.

POSREJ — Korespondenca s št. oddelki, ki delajo v glasbeni umetnosti, se voli pošiljati na: N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADNJE BOLNIŠKE PODOPE SE NARLOVE: Sodelujoči tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DEJAVNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se pošiljajo št. izvrševalnemu odboru in pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADNJE V ZVEZI S SLAVONICIM POŠILJA na pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse prihodnje glase poslovanja v št. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, 18817 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi prispevi za št. posredni odbor se naj pošiljajo na: Smerak, Tajništvo S. N. P. J., 2887-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.</

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Reklami se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.00 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.00, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (September 1-20) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Poročite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

VOLILNA KAMPANJA STARIH STRANK POSTAJA OTROČJA.

Matadorji obeh starih strank — republikanske in demokratske — postajajo čimdalje bolj otročji, koliko bolj se bližamo višku volilne agitacije.

Razprave o ligi narodov presedajo že vsem pametnim ljudem in siti so govoranc, ki jo priporočajo ali pa odklanjajo. To se menda opazili tudi matadorji starih strank in segli so po drugem gradivu in menda ne za to, da pokažejo, da postajajo smešni ali da so postali že popolnoma otročji.

Zdaj očitajo drug drugemu, od kje prihaja denar za volilno kampanjo. Menda ga ni pametnega volilca v Združenih državah, kateremu mogoče ni znano, da imajo kampanjski voditelji starih strank vedno odprte roke, kadar prihajajo privatni interesi z darovi za volilni sklad. Do zdaj ni znan ameriški javnosti še noben slučaj, da bi kampanjski voditelji starih strank take darove privatnih interesov odklanjali. Torej čemu toliko besedičenja o stvari, ki je ameriški javnosti popolnoma znana? Ali je mogoče zaradi tega nastal ta prepir in v sporazumu, da ni treba govoriti, kakšno stališče zavzemata kandidata starih strank napram draginji, povišani voznini na železnici, ki je za ameriško ljudstvo hujše breme, kot če bi se obvezalo, da plača ves dolg svetovne vojne, ki so ga napravile poleg Združenih držav še druge države, zapletene v svetovno vojno?

Ameriško ljudstvo je pred zimo in zanj prihajajo trdi časi, če se bodo produkti tako dražili, kot dozdaj. Za ljudstvo je važnejše, če kandidata starih strank povesta odprto, kakšne stališče zavzemata napram problemom, ki globoko posegajo v gospodarstvo, kot če matadorji starih strank pripovedujejo, od katerih privatnih interesov prihaja denar v volilni sklad in kje se nahaja glavni sedež teh privatnih interesov: v Wall Streetu ali pa na drugi strani lune.

Seveda kandidata starih strank in njuni matadorji se ne bodo dotaknili gospodarskih problemov, ker se v tem slučaju ravna po pregovoru, da človek, ki molči, odgovori vsem, kateri ga vprašujejo. Kandidatoma in matadorjem starih strank ni zameriti, če se poslužujejo take taktike, o kateri se lahko reče, da je otročja. Gospodje se pač zavedajo, da je med volilci še precej odraslenih otrok in za te imajo pripravljene igrčke, da se zagledajo vanje in se jim ne odpro oči, da spregledajo, kako jih s takimi potezami vlečejo, da ne spoznajo mahinacij matadorjev starih strank. Privatnim interesom je vseeno, kdo bo izvoljen. Da varno vozijo in ne prekucnejo kampanjskega voza, so se preskrbeli že na konvencijah starih strank. In da ljudstvo ne spozna, da je vseeno, kdo je izvoljen, je treba par otročjih potez, saj tudi v cirkusu klovnovi preobračajo kozle in razbijajo šale, da gledajoče občinstvo ne opazi napak, ki jih napravi jahalka na konju ali pa telovadec na drogu. In taki očitki, s katerimi zdaj prihajajo matadorji starih strank na dan, očitajoč drug drugemu, kateri privatni interesi so posegli bolj globoko v svoje žepe pri darovanju v volilni sklad starih strank, je dobro umerjena klovnova šala, ki ima omamiti odraslene otroke, da glasujejo za kandidate starih strank, ker je vseeno, za katero kandidate glasujejo, ker bodo vedno glasovali proti svojim koristim.

Kadar zakulisniki zamude priliko... — Država Washington je dobila novo postavo za zavarovanje proti neizgledam. Seveda se ni to zgodilo s priznanjem podjetnikov, pa tudi ne s prikričnim zakulisništvom, v službi privatnih zavarovalnih interesov.

Ko je državni zavarovalniški komisar Harley L. Hughes govoril na nekem shodu v Seattlu, je dejal, da je bil zakon tako hitro sprejet, da se zločeste sile gotovih interesov sploh niso zavedale, kaj se godi. Govornik je pojasnil, da so preje podjetniki plačevali na sto dolarjev \$33.60 zavarovalnine, ki ni bila zavarovalnina. Odkar je uvedeno državno zavarovanje, pa plačajo na sto dolarjev mezde le \$1.86.

Taka pojasnila pa tudi povejo, zakaj so privatni zavarovalniški interesi nasprotovali državnemu zavarovanju proti neizgledam.

ORGANIZACIJA JE ŠČIT MEHIŠKIH DELAVCEV.

ŽELJE PODJETNIKOV SE NI SO SPOLNILE V ARIZONI.

Poplaviti so hoteli državo z mehiškimi delavci, da znižajo mezdo.

Phoenix, Ariz. — Strokovno organizirano delavstvo je s spretno taktiko povzročilo, da so se zboljšale življenske razmere mehiških delavcev, ki delajo na bombažnih nasadih v dolini Slane reke. Dosegli so, da je bila imenovana komisija, sestavljena iz državnih uradnikov, zastopnikov organiziranega delavstva in mehiških državnih uradnikov. Komisija se popolnoma strinja z navedenimi strokovno organiziranim delavstvom, da je treba tem delavcem povišati mezdo in zboljšati razmere, v katerih živijo.

Za bogatimi bombažnimi nasadi so stali vsi privatni interesi, kajti njih namen je bil poplaviti državo z mehiškimi delavci, ki delajo za nizke mezde, da tako pritisnejo na mezdo vseh delavcev v industriji. Ta namen je zdaj ponorečel.

Privatni interesi so imeli tudi med mehiškimi delavci uveden dober spijonažni sistem, da so izvajali vsakega mehiškega delavca, ki ni bil zadovoljen s tem, kar so mu odkazali podjetniki, in je spodbujal svoje rojake, da se organizirajo in tako dosežejo boljše življenske in delovne razmere. Vsakega takega mehiškega delavca so seveda deportirali kot izredno nevarnega prekršnika. Odborniki "Ameriške delavske federacije" v tej državi so nekaj časa opazovali to podjetniško početje, dokler niso lahko nastopili s dokazi, da se deportacije mehiških delavcev vrše zaradi tega v velikem številu, ker nečisto biti brezpravnih sužnjih privatnih interesov. Največjo piko so pa imeli na privatni interesi na tiste mehiške delavce, ki so se posvetili nalogi, da organizirajo svoje rojake na plantajah v dolini Slane reke.

Odborniki "Ameriške delavske federacije" pravijo, dokler se ne spreminja razmere, v katerih živijo in delajo mehiški delavci na bombajnih nasadih v dolini Slane reke, toliko časa ni upanja, da iz ne nepokoj med mehiškimi delavci. Če so plantazniki pametni, bodo skrbeli za sanitarna bivališča mehiških delavcev, za njih delo jih bodo pa tako odkodili, da bodo lahko živeli v takih razmerah, ki se lahko imenujejo človeške.

MEHIŠKI DELAVCI SE ORGANIZIRAJO V TEXASU.

Dallas, Tex. — Mehiški delavci v tem mestu so se naveličali izkoriščanja in so se pričeli organizirati. Nit potrpežljivosti se je vtirala mehiškimi delavcem, kajti spoznali so, da lahko čakajo do sodnega dne, da bodo privatni podjetniki sami od sebe zboljšali njih tujni položaj. Tudi zanje je prišlo spoznanje, če hočejo kaj doseči, se morajo pred vsem organizirati, kajti brez organizacije so podobni slabotnemu trstu na planjavah, ki ga veter gura na vse strani, dokler ga ne slomi.

Podjetniki seveda niso zadovoljni s prebujajo mehiških delavcev. Kakor so jih prej kovali v deveta nebesa kot najboljše delavce na svetu, tako zdaj zabavljajo čeznje in kličijo vrage in biriča na pomoč, da je treba nevarne prekršneke poslati nazaj v Mehiko.

Podjetniki namreč upajo, če deportirajo najinteligentnejše mehiške delavce, da bo lahko obvladati druge mehiške delavce, ker bodo brez svojih voditeljev, katerim zaupajo. Podjetniki živijo v smoti, kajti organizatorstvo delo je bilo nemogoče med mehiškimi delavci, dokler med delavci sami ni vzklilo spoznanja, da se morajo organizirati, če ne, ostanejo zatirani hlapi svojih ogosparstev.

PARNIK NASEDEL NA PEŠČE.

San Francisco, Cal. — Brezčidna brozavka poroča, da je holandski parnik "Arakan" nasedel pri Point Reyesu. Ladja se nahaja v zelo opasnem položaju in valovi bruhajo preko nje. Na nji je dva in sedemdeset oseb.

Parnik nosi 3,045 ton teže in je priplul iz Jave, naložen s sladkorjem in kavčukom.

Vladna kriza.

Kriza se zapleta.

Zastopniki jugoslovanske buržoazije so se zopet enkrat sporekli in nastala je kriza. Meščanskim strankam se gre tu, kakor vedno, za strankarske interese; kajti če bi res bili "za delo v blagor ljudstva", bi prav gotovo ne imeli skoro vsak mesec krize. Povod za odstop vlade je bil pa je par. 15. volilnega reda, ki odreja učiteljstvu pasivno volilno pravico. Seveda je ta povod le za demagogijo, sicer pa so vzrok krize predvsem tile: "vprašanje izvoza in uvoza, sestava pokrajinskih vlad in agrarno vprašanje v Bosni."

Kriza se čim dalje bolj zapleta in menda še ne bo kmalu rešena. Glede paragrafa 15. mislijo politični krogi, naj se ga primerno izpremeni in se sodnikom, profesorjem, zdravnikom, inženirjem in vsem, ki se kot uradniki nahajajo v državni službi, odvzame pasivna volilna pravica. Demokrati zahtevajo glede volitev v konstituinto, da se dan volitev določi še pred sestavo nove vlade in sicer, da bi se volitve vršile meseca novembra. Glede občinskih volitev v Sloveniji zahtevajo, da se odpravi ženska volilna pravica. Glede vprašanja izvoza in uvoza so srbski radikali pripravljeni na kompromis z demokrati. Glede rešitve agrarnega vprašanja v Bosni vztrajajo demokrati na svojem stališču. Glede sestave pokrajinskih vlad zahtevajo demokrati zase poverjenstva za notranje zadeve in za prosveto. Dr. Vesnić pa noče pristati na to, da bi dobili demokrati podpredsedništvo in poverjenstva za prosveto v pokrajinskih vladah v Zagrebu in v Ljubljani, ter predsedništvo in podpredsedništvo v Bosni. Demokrati zahtevajo dalje mestne predsednika parlamenta, obe podpredsedniški mesti pa naj bi dobila parlamentarna zajednica. Kot kandidat za mesto predsednika parlamenta se imenuje Voljković, Drašković in Pečič. Za njegova parlamentarna zajednica odločno odklanja, in Vesnić je izjavil, da na to zahtevo demokratov ne more pristati. Končno zahtevajo še demokrati, da se za menja minister za vojno mornarico.

Pogajanja za sestavo nove vlade se udeležujejo v imenu strani in klubov dr. Vesnić, dr. Draško, vič, mesto Lj. Davidovič, dr. Nilič, Sv. Pribevič in dr. Ko rošen. Nekateri pričakujejo cel Pasica.

STRAŠNA SMRT V STROJU ZA MEŠANJE TESTA.

Chicago, Ill. — Stroj za mešanje testa je zagrabil mrs. Filomeno Mustachi in jo počasi potegnil vase. Žena je klicala na pomoč in pred pekarno se je zbrala velika množina ljudi, ki je miala, da jo pretepa njen soprog. Množica, nevede, kaj se je zgodilo v pekariji, je zahtevala, da se ji izroči Mustachi, da obračuna njim po svoje. Policija je razgnala množico.

Nesreča se je dogodila, ker je Mustachijska žena sama delala. Vstala je zgodaj zjutraj in je skušala prebuditi svojega soproga, ki je tako trdno spal, da ga ni mogla prebuditi. Odkla je sama v pekarijo. Z njo je šla tudi njena mati mrs. Dogestina. Mustachijska soproga je zagnala stroj in stopila je na zabo, da nameče moko v korito. V tem trenutku je zgubila ravnotežje, da se je nagnila naprej in je prišla z rokama v stroj. Valjar jo je takoj zagrabil in pričel vleči vase, žena je pričela klicati na pomoč, njena mati, slabotna stara žena, je pa skušala jermen vreči s koleca, mesto da bi prekinila električni tok.

Policija je delala dve uri, da je dobila telo ponesrečene žene iz stroja. V nji so bile vse kosti pretrte.

EN SAM ČLOVEK GRADI ŽELEZNICO.

Jetmore, Kans. — Rudolph Mayers gradi sam trinajst let železnico od tukaj do Garden Cityja. Svet kupuje sproti in dozdaj je dogradil dvajset milj železniške proge. Dograditi mu je treba še šest milj, da bo zveza dovršena. Mož ima denarja dosti in če ga sosedje vprašajo, zakaj gradi železnico, jim ne da odgovora.

Zadružne prodajalne za delav. organizacije.

Že v raznih člankih je bilo pojasnjeno, da je namen delavskih zadružnih prodajaln pomagati delavstvu v njegovem meznem boju. Kajti zadružne prodajalne ali konsumna društva so delavska podjetja, torej logično so v delavsko korist in delavstvo ima največjo korist, ako mu pomagajo v njegovem meznem boju.

V Tucsonu, Arizona je trgovska zbornica in organizacija podjetnikov in delodajalcev sploh napovedala boj delavskim strokovnim organizacijam. Namen njihov je, da uničijo vse strokovne organizacije delavcev in da podvržejo delavstvo popolnoma na milost in nemilost ljudskih izkoriščevalcev. Zaslužiti hočejo delavstvo v pravem pomenu besede. In ta boj se ne vodi samo v tem mestu, ampak po celi državi; od vseh strani prihajajo poročila, da so se velepodjetniki zedinili, da uničijo delavske strokovne organizacije.

In delavstvo? Tudi ono ne spi, ampak se giblje in pripravlja na ta boj. In od delavcev samih je odvisno, ali izidejo iz tega boja zmagovalci, ali pa premagani. Ako bodo delavci ostali zvesti svoji organizaciji, bodo imeli lahke boje.

Velepodjetniki bodo v svojem boju proti delavskim strokovnim organizacijam uporabili vsa sredstva, tudi izprte delavcev v tovarnah in podjetjih sploh, kjer so bili delavci organizirani. Pričeta se bo brezposelnost, ker a tem upajo velepodjetniki ukloiniti delavce, če delavci ne bodo mogli v sedanji nezmožni dragijski biti brez dela in zaslužka in se bodo podali na delo v delavnico, v kateri ne bo priznana organizacija. In ako delavci ne bodo dobili podpore, se prav lahko pripeti, da bo beda prisilila delavce podati se na milost in nemilost.

In ravno radi tega so pa tudi zadružne prodajalne posegle v boj in izjavile, da bodo podpirale delavstvo v tem boju z vsemi sredstvi. Zadružna prodajalna v Tucsonu, Ariz., ki je podružnica "Ameriške kooperativne lige", je podala izjavo, da bo podpirala delavstvo v tem boju za delavsko strokovno organizacijo.

75 odstotkov vseh podjetij v tem mestu je razobesilo sledeče napise na svojih vratih: "Mi smo za industrijsko svobodo in neorganizirane delavnice."

In zadružna prodajalna je pa kot odgovor razobesila sledeči napis: "Mi smo za industrijsko svobodo a pomojo kooperacije in strokovne organizacije."

V eni zadnjih številkih je Tucson Record prinesel sledečo namnilo:

"Vodstvo zadružne prodajalne v Tucsonu, Ariz., se je soglasno izreklo, da bo podpiralo delavstvo v tem boju za strokovno organizacijo, v katerega je bilo delavstvo prisiljeno.

Ali se je delavstvo izreklo, da bo podpiralo zadružno prodajalno po vseh svojih močeh?

Nihče izmed delavcev naj ne pozabi, da s tem prispeva v sklad, ki se rabi v boju zoper njega samega, ko kupuje pri privatnih trgovcih in ni nobena razlika, ali gre ta dobiček pravemu profiterju v roke ali pa branjeveju na ulici ali pa ako pobaše ta profit trgovcu na drobno.

Noben delavec naj ne bo lakomisel, ampak naj vlaga svoje prihranke v zadružne prodajalne, ker ima od tega sam dobiček iz zadružne prodajalne.

Edina rešitev delavstva je zadružništvo."

In tega naj se delavstvo tudi zaveda, da plete samo bič, ki ga tepe, ako pokopira privatne trgovce mesto svojega lastnega podjetja, zadružne prodajalne. Ako bo delavstvo podpiralo zadružna podjetja bodo tudi ista vršila svojo dolžnost napram delavstvu, ko bo v boju za svoj obstanek. In zadružne prodajalne naj tudi to vpoštevajo in naj se pripravljajo na boj, ki bo vsiljen delavstvu, to je boj za delavske strokovne organizacije. Ta boj ne bo samo strokovno organiziranega delavstva, ampak bo delavstva sploh, boj za obstanek vseh organizacij. In nato se morajo vsi pripraviti in delavci naj podpirajo sedaj zadružne prodajalne, da bodo iste lahko vršile svojo dolžnost.

METEORITI.

Kaj se vse ujame.

Poljaki so ujeli sto milijonov boljševikov. Vsa Rusija je ujeta in internirana v Varšavi, edino Vrangl je še svoboden!

Cox je ujel sedemindvajset milijonov dolarjev, ki so primarširali "from somewhere".

Kazimir je ujel dva kreditorja in polovico tretjega. Za obresti jim pošlje po dva letaka (tiskana v njegovi srebški tiskarni) na teden. (Pred nekaj dnevi je Kazimir ujel tudi kablco smole v Jolietu in pravi, da se mu junaško prileže).

Ribiči so ujeli v Zabji reki v liko ribo, ki je držala trideset kvortov — kaj mislite, česa?

Zahteva ruske vlade za delavsko milico na Poljskem je pretrpela imperialiste vsega sveta. Imperialisti nikakor ne zaupajo orožja delavcem, čeprav jih prisrčno ljubijo.

Poljska žaba se bo napihovala toliko časa, da počni in potem bo res mir.

Oba govornika resnico!

Cox: Republikanska stranka ima petnajst milijonov dolarjev za izvolitev prezidenta.

Harding: Demokratska stranka ima sedemindvajset milijonov dolarjev za izvolitev prezidenta.

To je treba ponoviti vsak teden. Svetovna vojna je požrla 35 milijonov človeških življenj. Kdo je kriv? I kdo drugi kot proletari boljševiki in židje!

"Prajskurant" vsestranskega kramarja Kazimirja, ki nosi ime "Ave Minka", oglašuje povesti dr. Ivana Tavčarja. Radovedni smo, če je med temi tudi povest "4000."

Kaj je liga narodov?

Dnevno poročilo: "V jeseni se snide prvi zbor lige narodov. Vse države, ki so v ligi, bodo zastopane po vladnem uradniku, bankirju in po trgovcu."

Liga narodov je torej liga bankirjev, trgovcev, militaristov, imperialistov in kapitalistov.

Kazimir (trka na vrata katoliške konvencije): Odpri, odpri!

Konvencija (ki ima v svoji sred pet duhovnov): Ne odpremi ti ne! Poberi se!

Kazimir: Oh, zakaj ne odpreš, zakaj?

Konvencija: Zato, ker si hinavec in lažnik!

Kazimir: Vidiš, dragi moj Plazimir, tako je treba. Kadar mi dokažejo, da sem lažnik, jih naženem, da jih bo že Bog štrfjal. Mnogi se verjamejo in se celo prestrašijo, ko jim zagrozim z Bogom. Naš business je imeniten dragi moj Plazimir! Bedakom lahko obljubiš nebesa po smrti ali jih pa užugaš s satanom. Kdo pa ve, da je ogoljufan! Lahko je nama, dokler je še takih. Daj, piši, da naj hitro pošljejo denar za našo brezobrestno banko, šifkarje. Tavčarjeve povesti, prajskurant in drugo. Nov letak piši!

Kadar bomo v ligi narodov... Takaj počiva John Smith, ameriški prostak.

Bil je ubit, ko je kolektal francoske dolgove v Rusiji. R. I. P.

Novica iz stare domovine: V Belgradu je bila zopet huda nevihta s točo.

Bivši ameriški poslanik v Rusiji, Francija, je dejal te dni, da v šestih mesecih bo konec boljševiške vlade v Moskvi.

(Ali ni Francisi tisti mož, ki je prerokoval v decembru 1917, da Leninova vlada pade v dveh tednih? Da, da, on je!)

Rusija upa, da Francija dobro zalozži Vrangla z orožjem in municijo, kajti zavezniška zaloga v Rusiji bo kmalu izčrpana.

Italijani so še vedno v Trstu" — Kazimir.

Pred vojno jih namreč ni bilo.

Italijanski in angleški kralji slabo zaupata v Boga, ker nosita jopice iz jeplene žice pod uniformo. Ali se ne glasi himna "God save the king."

K. T. B.

Naznanila, vabila in zahvale.

Collinsville, Ill. — Pozivljem člane društva "Sloga Slovence" št. 308 SNPJ, da se udeležijo bolj redno in številne društvenih sej, kot so se doslej. Člani, ki se ne udeležijo vake tretje redne seje, bodo kaznovani po pravilih. Izvesti so samo bolniki in oni, ki imajo kako izredno važno opravilo. Posebno pa se opozarjam društvene udeležence, da se udeležijo slehernih sej. Naše društvo šteje le malo članov in ako se še ti ne udeležujejo sej, potem sploh ni vredno obdržati seje. Na te se opozarjam člane, ki se izselijo t. t. nasebine, da zahtevajo osebo od društvenega tajnika prestopni list in naj nikar ne pošiljajo svoje prijateljice, in da naj vstopajo po pravili. Pozivljem tudi brata John Crabana, ki se sedaj nahaja menda nekje v Chicagu, da se pripravi društvenemu tajniku. Sedaj je bil že dvakrat suspendiran zaradi neplačane članarine in ako se ne zgleda ob pravem času, bo po pravilih črtan. Njegova dolžnost je, da poravnava mesečno in da v zvezi s tem prestopni list k bližnjemu društvu. — **Peter Borsulich, tajnik.**

Carpenter, Creek, Mont. — Člani društva "Ovet Življenja" št. 332 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje. Nekaj mesecev je ni mogoče obdržati seje radi prevelikega obseja in ker je bilo le malo števil članov v tej nasebini. Toda sedaj je zadostno število članov tukaj, da lahko obdržimo seje. Kdor se ne udeležijo vake tretje redne seje, bo kaznovan po pravilih. — Člani, upoštevajte to naznanilo, da ne bo potem kakšne nepotrebnega prenehanja. — **Martin Mikula, tajnik.**

West Frankfort, Ill. — Še enkrat pozivljem člane društva "Bratstvo" št. 313 SNPJ, da se polnoštevilo udeležijo prihodnje redne seje 12. septembra t. l. Posebno opozarjam društvene obornike, bodisi bolniški odbor ali kak drug, da ne udeležijo seje, ker v nasprotnem slučaju sem primoran postopati po pravilih. Ako se bolniški odbor ne udeležijo seje, in ne poda svojega poročila, ne morem nakazati bolniške podpore. Ni častno za nobenega člana reševati društvene zadeve na ulicah ali drugih javnih prostorih. Društvene seje se vršijo v ta namen, da se na sejah razpravljajo o društvenih zadevah. Člani, udeležite se polnoštevilo prihodnje redne seje 12. septembra. Seja prične točno ob devetih uri in se vrši v navadni zborovalni dvorani. — **Anton Mravlj, taj.**

Hackett, Pa. — Člani društva "Rdeči Prapor" št. 90 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne društvene seje 12. septembra, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk za rešiti in splošno glasovanje o iniciativnem predlogu gl. odbora za sklicanje izredne konvencije SNPJ glede združitve, kakor tudi volitve delegata za to konvencijo. — Seja prične točno ob devetih uri dopoldne in se vrši v navadni zborovalni dvorani. — Posebno opozarjam one člane, ki se ne udeležijo udeležijo seje, da vstopajo po pravilih, ki se glasi, da se morajo udeležiti tretje redne seje udeležiti slehernih sej, ako ne, je kaznovan z enomesečno suspendacijo. — **Frank Mark, tajnik.**

Conemaugh, Pa. — Člani društva "Danica" št. 44 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne društvene seje 12. septembra t. l., ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk za rešiti. Na prihodnji seji moramo tudi odglasovati o iniciativnem predlogu gl. odbora za sklicanje izredne konvencije SNPJ glede združitve in obnem voliti delegata za to konvencijo. — Torej vsi na to sejo! **Frank Gnsada, tajnik (1-8).**

South Range, Mich. — Opozarjam člane društva "Danica" št. 22 SNPJ na sklep zadnje redne društvene seje, da mora sleherni član tega društva plačati članarino najmanjše do 25. vsakega meseca, ker v nasprotnem slučaju bo vsakdo kaznovan z enomesečno suspendacijo, kdor ne plača članarine ob pravem času. — Društvena izredna naklada je le za pokritje društvenih stroškov in se ne sme porabiti v nobene druge svrhe. Opozarjam tudi člane, ki obolijo, da naj se takoj prijavijo društvu tajniku, ker se račun bolniške podpore le od onega dne, ko se je prijavil društvu tajniku, ne pa od dneva ko je zbolel. Sleherni član bi moral biti naročen na dnevni "Prosveto", da se bolje seznanji z delovanjem društva in jednote. — Dolžnost slehernega člana je pa, da se redno udeležuje društvenih sej in tako pomaga k boljšemu napredku društva. — **M. D. Likovich, tajnik.**

Calumet, Mich. — Moja najskrajnejša hvala vsem društvom oziroma članom SNPJ, ki so se odvalila moji prošnji in prišlo kili na pomoč v moji veliki bedi, v kateri se nahajam z soprogom in sedmimi nedorastlimi otroci v kateri me je spravila proletarska bolezen sinca, za katero boleham že tretje leto in nisem sposoben za nobeno delo, da bi tako preživel svojo družino. — Posledaj so se odvalila sledeča društva: št. 108 št. 2; št. 343 št. 2; št. 357 št. 2; št. 126 št. 2; št. 92 št. 2; št. 21 št. 2; št. 34 št. 2; št. 344 št. 2; št. 351 št. 2 in št. 39 št. 1. Še enkrat moja najskrajnejša hvala vsem skupaj. — **Matt Ulich in družina, član društva "Bratstvo Sloga" št. 62 S. N. P. J.**

Muskogon Heights, Mich. — Redno društvene seje društva "Mikulaško prero" št. 266 SNPJ se vršijo od sedaj naprej vsako tretjo nedeljo v mesecu v prostorih brata Albina Kruha in prišlejo vsakokrat točno ob osmi uri zvečer. — To naj vstopajo člani, da ne bo potem kakšne nepopravljive prekarnosti, da ni vedel itd. — **John Pifolt, tajnik.**

Franklin, Kans. — Člani društva "Kozna dolina" št. 92 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 12. septembra t. l., ker imamo na dnevnem redu te seje zelo važne zadeve in tudi volitve delegata za izredno konvencijo SNPJ. — Na sednji seji je bilo tudi vključeno, da prispeva sleherni član tega društva 50 c. društvenemu blagajni za pokritje stroškov delegata. — **Nadalje spetram se**

člane tega društva, da plačujejo kolikor največ mogoče assessment na društveni seji. Poleg bom pa pobiral assessment še zadnja dva dni in sicer 23. in 24. vsakega meseca zvečer na domu. To naj si vsakdo zapomni, da ne bo imel potem kak kakšne izgovor. — **Anton Seljak, tajnik.**

Milwaukee, Wis. — Člani društva "Sloga" št. 16 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 5. septembra t. l. Ker je ta seja izredne važnosti, je dolžnost slehernega člana, da se iste udeleži. Kdor izostane od te seje brez opravičljivega vzroka, bo kaznovan po pravilih. — **Fr. Perko, tajnik.**

Reading, Pa. — Drugi izkaz protoslovnih prispevkov za rokaja Anton Dolenc, katere so poslala naslednja dr. S. P. J.: št. 147 št. 2; št. 170 št. 2; št. 107 št. 2; št. 266 št. 2; št. 43 št. 2; št. 256 št. 2; št. 367 št. 2; št. 161 št. 2; št. 210 št. 2; št. 212 št. 2; št. 40 št. 2; št. 57; št. 153; št. 131 št. 2; — Pri prvem izkazu se je vrnila neljubna pomena in sicer: Društvo št. 5 je darovalo pet dolarjev in št. 1143; društvo št. 87 št. 13 in društvo št. 172 je darovalo deset dolarjev in ne en dolar. — Skupaj vseh prispevkov je \$421.90. — V imenu nesrečnega rokaja in brata Anton Dolenc najskrajnejša zahvala vsem darovalcem. — **Josip Delac, tajnik, Matija Senal, predsednik društva "Dobri prijatelji" št. 172 SNPJ.**

Brez vsakega blufa.

Niti na misel nam ne prihaja, da bi blufali javnost in v zlato peno zavili nekaj bombastičnih fraz, ker tak špas se na vsežadnje ne izplača. Naša ponudba je resna in vsak, ki si želi zboljšati svoj položaj, naj vestno prečita našo propozicijo. In da ne bomo trčili vašega in našega časa, vam stavimo takoj v začetku nekoliko vprašanj, na katera si sami odgovorite, in potem, če se vam zdi umestno pišite za nadaljne informacije.

1.) Ali vaš zaslužek presega letno \$5,000 in koliko ste vstanu položiti na stran za deževen dan? 2.) Ste pripravljeni na krizo, ki prihaja in je-li vaša družina preskrbljena?

Če nimate dovolj odgovora na ta vprašanja, potem poslušajte, kako lahko zaslužite ne samo \$5,000 na leto, ampak tudi \$10,000 in še več, kako lahko postanete samostojni in neodvisni od kriz in delodajalcev.

NAŠA PROPOZICIJA.

V severovzhodnem delu države North Carolina imamo 82 sekšev najboljše (in če rečemo NAJBOLJŠE, to tudi menimo) zemlje v Ameriki, kjer uspeva in obilo obroditi: Koruza, pšenica, riž, jermen, oves, tobak, bombaž, krompir, pesa, vrtna zelenjava, trta, vsakovrstno sadje, sploh vsi pridelki, katerim so vajeni rojaki, kjer je podnebje izvrstno in prikladno, kjer ni hude vročine in ne mraza, kjer je voda izvrstna, kjer je dovolj dežja skozi celo leto in kjer so vsi pogoji za uspeh.

Od teh 82 sekšev je že 30 prodanih — ne spekulantom in ne izkušnim ljudem — ampak izkušnim farmerjem in bankirjem iz Illinois, Iowa, Indiana, ljudem, ki prihajajo iz krajev, kjer so farme vredne od \$200 do \$800 akrov. In da bodo tudi Slovenci imeli priliko, rezervirali smo 10 sekšev ali 6400 akrov tega zemljišča za kolonizacijo Slovencev.

Po našem mnenju je 40 akrov dovolj za vsako družino in po temakem pride v poštev samo 160 slovenskih familij, ki bodo postale gospodarsko neodvisne prej, ko si more kdo misliti. Ali je to mogoče? Ali ne pretiravamo? — Prav mi! Čitajte, kaj pravi o tem našem projektu izkušni ameriški farmer, ki je danes vreden najmanj pol milijona dolarjev, čeprav je bil pred dobrimi dvajsetimi leti še navaden delavec brez centa v žepu.

PIŠMO IZKUŠENEGA FARMARJA.

Pismo prevedeno doslovno se glasi:

"Grinnell, R. F. D. No. 3 26. junija 1920. Kako cenim J. & W. zemljišča v North Carolini? Če bodo skušnje praktičnega farmerja v kako pomoč. Vam z največjim veseljem podam svoje odprto mnenje. Tu v Grinnell, Iowa, imam farmo 760 akrov, v vrednosti \$500 akrov, in kadar jaz rečem, da poznam farmo, če tako vidim, potem mi smete po vsej pravici tudi verjeti. Jaz sem skrbno in vestno preiskal zemljo, katero imate vi na prodaj in pronašel, da je najboljše v Zedinjenih državah. In to je tudi vzrok, da sem kupil en sekšen (640) akrov tega Vašega sveta. Vaša zemlja, ki je vstanu producirati od \$500 do \$1,500 na akrov na leto, kakor sem se osebno prepričal od farmerjev, katerih kmetije se držijo Vašega zemljišča, prekaja vse, kar imamo tukaj v Iowa ali pa Illinoisu. Prst, klima, moč in drugi položaji, ki so v Beauford in Martin okraju delajo to zemljo jako produktivno

in zlagani se v mnenju z drugimi, da en akrov vašega zemljišča producira kot štiri akri najboljšega sveta v Iowa ali Illinoisu. To mi je bilo dejansko demonstrirano v popolno zadovoljstvo.

Podnebje v tem kraju je izvrstno. Dovolj dežja pade, prst je najboljše kakovosti in transportacijska sredstva so dobra. Dne 15. junija 1920, ko sem jaz pregledaval Vaša zemljišča, sem videl lepo koruzo, ki je bila od sedem do osem čevljev visoka, medtem ko je bila naša koruza v Illinoisu in Iowa komaj par palcev iz zemlje. Farmerji v bližini Vašega sveta uspešno pridelujejo najboljše tobak, koruzo, bombaž, soy-fizol in grah, oves, pšenico, jermen, pecanuts, navaden in sladki krompir, pesa, buče, kumare, dine, vsakovrstno zelenjavo, deteljo in alfalfo; vsak farmer ima trto, vsakovrstno sadje in redi mnogo svinj, ovac in koz. Pašniki so skoz celo leto zeleni.

Lansko leto, ko so farmerji dobivali okoli 95 centov za funt tobaka, so pridelali od \$500 do \$1,200 na akrov tobaka. To leto bodo imeli še večji uspeh. Videli sem 250 akrov obsežno polje krompirja, ki je rodilo povprečno 77 sodov krompirja na akrov. Farmer je napravil nad \$86,000 čistega dobička.

Kakovost prsti je taka, da je vstanu producirati maksimum z jako malim trudom. Prst znanja kot "Bladen" in "portsmouth", se mi zdi najboljše za splošno farmarstvo v severni Carolini.

Se posebej sem opazil, da je dovolj dobrega lesa za trg in do maceo rabo na vsakem kosu Vašega zemljišča in da je sam les v resnici vreden veliko več, kot pa vi zahtevate za zemljišče.

Mojeva sekšna, ki sem kupil od Vas, sedaj ne prodam niti za podvojeno ceno in pri tem naj povdarim, da je ostalo Vaše zemljišče ravno tako dobro kot mo, svet.

Ravno sedaj sem dokončal 53. rojstni dan. Svoje malenkostno premoženje sem si pridobil z farmarijo in delom svojih rok, in če je kje kaka prilika za tovarniškega delavca ali premozarja, pride na pot Blagostanja in Neodvisnosti, se jim nudi sedaj, ko je še cena zemljišč njim dostopna.

Vas pozdravljam in ostajam s spoštovanjem (Podpis) Charles Wolcott. Tako Mr. Wolcott, izkušni ameriški farmer, ki je cel teden preiskoval naša zemljišča, osebno razgovarjal s farmerji in kupil 640 akrov od nas.

VELIK PROJEKT.

In rekli boste: Zakaj niso domači pokupili tega sveta, če je zemlja res tako rodovitna, če je klima tako prijetna, itd. Razlog je ta: Ta svet je bil močvirjen in treba ga je bilo osušiti, posamezniku je bilo to nemogoče in zato se je ustanovila družba z velikim kapitalom, ki sedaj gradi kanale in poto in pripravlja zemljišče za naseljevanje. In ker se nahaja to zemljišče tako blizu velikih industrijskih krajev, kot je zapadni Pennsylvania, West Virginia, Ohio, itd., kjer prebivajo naši rojaki, ki delajo po raznih majnah, jeklarnah in tovarnah, kjer zaslužek res ni najboljši in ker vemo, kaj so vstanu storiti naši rojaki, zato smo se odločili dati jim priliko, da si opomorejo in postanejo samostojni in od kapitalistov neodvisni za svoje življenje in kruh.

Vkljub temu, da tega sveta še sedaj nismo nikjer oglaševali, je že trideset sekšev prodanih izkušnim farmerjem iz Illinois, Iowa, Indiana, kjer so danes farme precej draga reč. To je najboljše spridevalo za naša zemljišča in prepričani smo, da bodo tudi naši rojaki storili isti kot so izkušni farmerji, to je da bodo kupili in nagovarjali svoje prijatelje, da kupijo, kajti takega sveta in pod takimi okoliščinami in ugodnostmi se ne dobi vsak dan. Mi priporočamo, da se zbere več rojakov skupaj, izvolijo iz svoje srede moža, na katerega se zanesajo in ga pošljejo pregledati naša zemljišča.

Povdarimo še enkrat: Za slovanstvo kolonijo je rezerviranih samo 6,400 akrov, ali 160 kosov po 40 akrov, in kdor se želi opomoči, naj takoj, še danes piše dopisnico za nadaljne informacije.

NEKAJ FAKTOV O J. & W. ZEMLJIŠČIH.

Prst je črna do 18 palcev globine, spodnja prst ilovica v bujoča železne rastoiline. Najboljši svet za produkcijo tobaka. Lega je lepa ravniha, kamna ni.

Klima je izvrstna. Vročine ni, pa tudi mraza ne. Najboljši kraj za ljudi, ki trpe na kataru ali pljučnih boleznih. Malarije in kornarjev tu ni. Dežja pade okoli 47 palcev Pitna voda je izvrstna. Zeleniške svezje. Zemljišče se nahaja v četverkotu štirih uspevajnih mest, od pol do šest

milj do raznih postaj dveh železnic. Trg sijajen.

Les je na vsakem kosu toliko, da bo plačal za čiščenje in zemljo. Kanalizacija. Naša družba sedaj koplje velike odvajalne kanale na eno miljo razdalje in ob vsakem knalu bo zgrajena pot, tako da bo vsaka parcela imela kanal in pot. Za kanaliziranje in pota ni nobenih posebnih stroškov ali davkov.

Pridelki, kakor smo že prej omenili, Farmerji lahko pridelajo v eni sezoni tri pridelke na enem istem svetu, ker imajo okoli 240 dni v letu vreme brez vsakega mraza. Tobaka se pridelava akrov od 700 do 1,500 funtov (cena tobaku je letos povprečno \$1.7 funt); bombaž od ene do ene in pol bale (bala s semenom od \$250 naprej) koruza od 40 do 90 bušljev na akrov pšenica od 30 do 40 bušljev, oves 50 do 70 bušljev soy beans okoli 35 bušljev (cena \$4.50 bušelj) in ton in pol soy-bean mrvre, pesa okoli \$500 na akrov, krompir od 50 do 90 sodov na akrov.

Navadni rentarji na polovico (half share) so lansko leto napravili na malih kosih po \$500 in več čistega dobička. Mr. Lewis je napravil lansko leto na 4 akrih tobaka nad \$6,000 čistega, letos je dobil od enega dobrega akri \$1,260 za krompir, Mr. Wilkerson je dobil letos 125 akrov krompirja \$66,000.00 čistega, Mr. Pearce je dobil za en akrov pesa \$500.

Če si pridete ogledati naš svet, vam bo vsak farmer, ki ga boste srečali povedal, da je lansko do bil najmanj \$400 na akrov za to bak, največ pa se jih bo pohvalilo, če so dobili nad \$1,000 na akrov čistega.

Kje na svetu imate lepšo priliko postati samostojni, kot ravno na tej naši zemlji, katere ne potrebujete več kot 40 akrov.

In kar je najglavnejše, farmerji v naši okolici delajo povprečno samo pet mesecev v letu medtem ko morajo farmerji po drugih deželah delati svetek in petek skoz celo leto.

Začetek na naših zemljiščih ni težak. Omega samozatajevanja, garanja in ubijanja in dolgoletnega čakanja predno more začeti na farmah po severni ali pa zapadni deželah kaj pridelati, tu ni. Vaak, ki se naseli na naša zemljišča lahko v prvem letu pridelava domač živež, kar ga bo rabil, zraven pa če je marljiv, bo imel lahko velik dohodek na koruzi, bombažu, lesu itd.

Za našimi izjavami stoji kraj, farmerski pridelki in farmerji v naši okolici, katere je treba najprej videti, da si zamore človek napraviti v resnici dobro sliko o tem kraju, rodovitnosti zemlje in življenja, ki ga imajo tukajšnji farmerji. Zato, rojaki, pokličite k sebi svoje prijatelje, isberite zapnega moža in pošljite ga investigirati našo propozicijo. Stroški bodo malenkostni in ne bodo zastoj, ker človek, katerega boste poslali investigirati, bo prišel nazaj navdušen in med seboj boste tekmovali, kdo bo mogel prej priti na lice mesta, da si izbere svojo farmo.

Če hočete videti v resnici dobro letino in kaj so vstanu pridelati naši farmerji, kako podnebje imamo in eno ter drugo stvar, potem nikar ne odlašajte, ampak aranžirajte svoj prihod, da pride tje čim prej. Za natančnejši popis in pojasnila pišite na

A. H. SKURIO & CO., Room 70, Metropolitan Block, Chicago, Ill.

HOČETE LI VEČ JAJC?

Dajte vašim otrokom "HEN PE" jajcem. Čemu rediti vaše kokeci v sivo santon, ko imate "HEN PE" jajce? "HEN PE" je pozitivno sredstvo, ki jim, da vaše kokeci, zmeraj več jajcelo v najkrajši smi? To jamstva kokeci hrana daje med miksom in pomaga hitreje dozorevati jajca, ter jih ohrani pred boleznijo. Sicer je navadno dober dobiček pri jajcih. Pošljite nam v listu, NATIONAL FORMULA CO., 978, Leland Building, 4454 Sheridan Road, Chicago, Ill. na prvo pošto, bolje je če pošljete \$2.00 za posebni zavitek, ki vsebuje tristrano kolonijo od malih zarokov. Denar se vam vrne, če bi ne bili zadovoljni.

FARMA NAPRODAJI

Proda se 186 akrov olmežna farma; 40 akrov je gozda, drugo je pa polje in pašnik. Velika hiša z 11 sobami, pod katero je velika klet za govejo živino in za konje velika štala, svinjak in kokošnjak, in še druga manjša poslopja. Proda se tudi 11 krav, 2 telci, 1 mali telček, 2 konja, 3 prašiči, 18 starih in 100 mladih kokoši, dovolj mrvre za svo živino in vsi drugi razni poljski pridelki, vse potrebno kmetijsko orodje in vsa opravila. Cena za vse skupaj je le \$5,500. Prodajam raditega, ker se nameravam izseliti v staro domovino. Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite do lastnika:

Frank Frankovich, P. O. Fly Creek, N. Y. (Otsego County.)

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Apeliramo na vse naše cenjene naročnike, da kakor hitro poteče naročnina, naj jo ponove, da se lista ne ustavi. Se posebno apeliramo na vse naročnike, ki so člani S. N. P. J. ko jim naročnina poteče in če nečejo več plačati lista DNEVNIKA, da naj takoj sporoče to upravnistvu, da se ustavi pošiljanje dnevnika in da se jim pošilja zopet TEDNIK. Prosimo vas, upoštevajte to, ker nam to dela velike sitnosti in potem se navadno jeze, "saj vendar plačujem tednik, pa mi ga ne pošiljate itd., sem bom pritožil itd." Dolžnost je ali naročnino plačati kadar poteče, ali pa naročiti društvu temu tajniku naj piše ali sami pisati na upravnistvo in povedati, kaj se želi. Če boste vse to upoštevali, pa bo točnost in red. Nikakor pa ni pravilno, da se molči, dokler se prejema dnevnik, ki ni bil plačan, potem pa ko se istega ustavi pa "kikati". Upravnistvo smatra zelo potrebno, da se vsi naročniki držijo strogo tega navodila, pa bo vse vredno: F. Godina, upravitelj.

MIR ALI VOJNA?

Ves svet, kakor izgleda, se pripravlja ponovno v zelo nevarne velike vojne in vaak človek, ako se mu le nudi prilika, sega pridno po listih takoj v jutro, da se prepriča, ako je še sploh kaj upanja za mir ali se ne povrne zopet svetovna vojna, katere je skoro nezogibna in ravno valed tega nevarnega stanja pozabimo čisto, da je sedanja sezona konec polja, ki je tudi zelo kritična za naš notranji del telesa. Sprememba vročega polja na megleno jesensko vreme zahteva močno mobilizacijo za naše življenske moči. Mi se moramo paziti, da se odvalja blato redno iz naših črev in pripraviti se moramo za najboljšo oporo in sredstva proti jesenskim boleznim. S pomočjo Trinerjevega ameriškega grenkega vina boste zmogli, da preletite preko teh sprememb brez vsake nevarnosti. Sedaj je čas, da vprašate vašega lekarnarja ali trgovca z zdravili po Trinerjevem ameriškem grenkem vinu. Imajte doma pri rokah tudi "Triner's Cough Sedative" za prehlad ali pa "Triner's Liniment" proti revmatizmu in nevalgiji Joseph Triner Company, 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ALI POTREBUJETE POČITEK?

Se li počutite zvečer po končanem delu zmuden in še vedno utrujeni? Ali čutite zjutraj ko se prebudite, omotico, v ustih slab okus, glavobol ali celo mogoče zapoko? To je gotovo znamenje, da vaši prebavni organi ne delujejo redno in pravilno in da je odvajanje blata v neredu. Ne odlašajte, temveč vzemite takoj "SLAVISH CROWN BITTER WINE TONIC" pred jedjo in predno ležete zvečer k počitku. To zdravilo vam pomaga izčisti vašo čreva vseh zastalnih snovi neprebavljene hrane, katere povzročajo strupene pline v vašem notranjem sistemu. Vaša čreva bodo redno delovala, okus hrane vam bo slastnejši in najglavnejše je to, da se bodele odpočili boljše po noči in se počutili svežega v jutro, kadar vstanete. Naproday je v vseh lekarnah, lahko pa tudi pišete na J. B. Scheurer Co. 17 W. Austin Ave., Chicago, Ill.

Vsem Jugoslovanom mesta Chisholm in v bližnji okolici:

Za boljše ugodnost onim, ki potujejo in ljudem kateri nameravajo poslati večje svote denarja v staro domovino, smo vredili tako, da napravimo naše draft čke v Ameriških dolarjih na PRVO HRVATSKO STE-DIONICO. Ta banka ima večje število svojih podružnic na Kraljevem, Atakerskem in na Korotkem. Sedaj taki draft čki morajo biti za najmanj svote \$100.00. Stroški za to so zelo mali. Vsi tedaj se nadejamo, da bodo Jugoslavoani se poslužili tega.

Poleg tega pa mi pošljamo denar v Jugoslavijo po dnevnih kurznih cenah in potem naših direktnih svov vam lahko damo zelo nizkano ceno, hitrejšo uslugo kot kdo drugi. Ogledite se na naši banki in vaš rojak J. Osbolt, vam bode vse točno pojasnil kako je najboljša poslati denar v Jugoslavijo. Ako ne morete priti osebno, tedaj pišite v vašem jeziku. Banka je odprta vsak dan od 9 do 5 ure. V sobotah pa tudi od 7 do 8 ure zvečer.

FIRST NATIONAL BANK

GUST CARLSON, Pres. G. L. TRAIN, Cashier. E. MATUEL, Vice Pres. J. OSBOLT, Assist. Cashier.

PATENTI
Pišite po moji knjigo za poslanila o iznajdbah in patentih. Katero vam pošljem
ZASTONJ
Imam 30 letne izkušnje kot odvetnik za patente, torej vas vane potrebne glede patentov se točno izve. Moj urad je le par korakov od glavnega patentnega urada in jaz lahko točno vidim, to delo. Pošljite mi vsi iznajdbe za preglede.
Pišite mi še danes v vašem jeziku:
A. M. WILSON,
Registered Patent Attorney
315 Victor Bldg., Washington, D.C.

UPRAVNIŠTVO
opozarja vse naročnike in druge čitatele, naj nikar ne kupujejo nobenih posebnosti iz posameznih oglasov, ki se nahajajo v listu, ker nekteri so direktno napeljivi. Vaak naj bo zelo previden in se vseej, če le mogoče predno kaj kupi iz oglasov, prepriča. Za vse oglase so odgovorni le oglaševalci sami, nobena odgovornost ne prevzame upravnistvo in ne lastnik lista. Oglase imamo zato, da nam pomagajo plačati list, kateri je vaak dan dražji v tiskarni in vse povsod. Toraj bodite previdni, če se pa nabirajte, tedaj vse to pripisite sami sebi in ne nam.
Upravitelj.

PRODA SE
lep kos zemlje — dve stavbiščli — (corner lots), široke so 85 čevljev in dolge 125 čevljev. Nahajajo se v sredini slovenske nasebine v Pennsylvaniji. Lepa prilika za trgovino, le en blok od tlakovane ceste in v bližini tovarn in premogorov. Proda se radi odoha. Katerega zanima, naj nikar ne zamudi te ugodne prilike, in naj se hitro izglasi za nadaljša pojasnila na upravnistvo "Prosveta" osebno ali pisмено. Cena po dogovoru. Naslov je "Zemljišče", 2857 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAZNANILO ROJAKOM
v La Salle, Ill., in okolici. Kupil sem gostilno in poslopje od Mr. Matt Kompa, kjer bom nadaljeval s to obrtjo.

Priporočam se vsem Jugoslovanom za obisk moje gostilne. Potniki dobe pri meni prenočišče; snažne sobe so vedno na razpolago. Točim najboljše vrste raznih pijač, imam dobre smodke, itd. Oglašite se pri meni in se prepričajte. Za točno in dobro postrežbo jamči

VALENTIN CIGOLLE,
1026 — 1st Street, La Salle, Ill.

"Ne napaenajte vaših oči!"

Pridite k nam in dajte, da vam naš zdravnik prikaže oči in primeri očala.

Izvedence za primerjanje in ureditev pravih naočnikov.

A. SAVOLAINEN,

Elmer, Duluth, MINNESOTA Optometrist, Virginia.

PRAVE LUBASOVE HARMONIKE bom zopet dobil iz starega kraja. Popraviljam, kupujem in prodajam tudi stare že rabljene harmonike, kateregakoli izdelka.

ALOIS SKULJ,
323 Epsilon Place,
Brooklyn, N. Y.

PROLETAREC
je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vaak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati

pravo sliko socializma. Naročnina znaša \$2.50 na leto. \$1.50 na pol leta. Naslov: PROLETAREC, 3639 W. 26th St., CHICAGO, ILLINOIS.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potrebe in za zmerni cen.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

Iz glav. urada S. N. P. J.

CALLING OF SPECIAL CONVENTION OF SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY.

Official Notice of Supreme Board of S. N. P. J. For The Members of Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Whereas, the members of S. N. P. J. have voted in favor of consolidation of all Slovenic Beneficial Societies and Associations and have by a Special Referendum Vote approved for that purpose prepared "Contract of Consolidation," and whereas, Department of Insurance of State of Illinois holds that the convention is the only proper authority for approval of such contract, and in order that such consolidation may soon be accomplished, the officers of the Supreme Board of S. N. P. J. deem it necessary to call a Special Convention of the S. N. P. J.

In accordance with article 6, section 5, of the constitution of S. N. P. J., and in accordance with the "Contract of Consolidation" approved by a referendum vote by the members of S. N. P. J., where it is provided that Supreme Board of S. N. P. J. has to approve the "Contract of Consolidation" as provided by law or take other preliminary steps, which may be necessary to bring about the approval of "Contract of Consolidation" by the Departments of Insurance of the states concerned, the Supreme Board of S. N. P. J. do hereby initiate and submit to referendum vote the proposition, that a special convention of S. N. P. J. be held for the purpose of approval of "Contract of Consolidation" as provided by the Laws of the State of Illinois, where S. N. P. J. is incorporated.

Open discussion pertaining to said proposition in official organ shall take place from July 15th to July 28th, inclusive. Voting on the said proposition shall begin July 29, 1920 and end Sept. 22, 1920. Secretaries of the local branches shall send the result of election to the supreme office immediately after voting.

Said "Special Convention" shall be held on the 11th day of October, 1920, beginning at 9 o'clock a. m., at the Headquarters of S. N. P. J. 2657-59 South Lawndale Ave., Chicago, Ill., provided that the proposition for calling of such convention is approved by a two-thirds majority of the members voting.

Said "Special Convention" shall consist of duly elected delegates and members of the Supreme Supervising Committee; the Supreme Executive Committee shall be represented only by the President, Secretary, Treasurer, Manager of the Official organ and president of the Arbitration and of the sick Committees.

Election of delegates to said "Special Convention" shall take place during the election on the proposition of calling the same Special Convention, beginning with August 22nd and ending September 22nd, 1920. Delegates may be elected at a regular or a special meeting of the local branch or branches and such delegates shall have authority only if initiative of the Supreme Board for calling of said "Special Convention" is approved by referendum vote, as provided by the rules of S.N.P.J.

Delegates shall be elected by ballot and a plurality of all votes cast shall be necessary for election; in case any candidate fails to receive the required plurality vote, a new vote shall be taken. The candidate obtaining the next highest number of votes shall be the duly elected alternate in case of death, resignation or expulsion of the delegate.

A member who can read and write and who is an American citizen and who is a member of the Society at least one year and a member of the Local Branch at least six months prior to the election day shall be eligible as a delegate to a regular or special Convention.

Secretaries of the Local Branches shall furnish the Supreme Secretary with the names and addresses of duly elected delegates immediately after election.

All the delegates and Supreme officers representing the Supreme Board at the Convention shall receive their railroad fare to and from the convention town from their towns, not including the cost of a sleeper. The loss of time of the delegates during the Convention shall be compensated by the Local Branches.

In case of special convention is called, the time for election of the delegates for such convention shall be decided upon by the Supreme Board.

For the Supreme Board of S. N. P. J.
VINCENT CAINKAR, President,
MATT. J. TURK, Secretary.

CONTRACT OF CONSOLIDATION.

Slovenic National Benefit Society, a Fraternal Beneficiary Society, organized and existing under the laws of the State of Illinois, hereby agrees with such of the following Societies as shall join in this contract by executing a true copy thereof and depositing the same with Frank Alesh, the Chairman of the Unity Committee, hereinafter mentioned, or his successor, on or before June 30th, 1921, namely:—

Slovenic Workingmen's Benefit Union, a Fraternal Beneficiary Society, organized and existing under the laws of the State of Pennsylvania;

Slovenic Progressive Benefit Society, a like society, organized and existing under the laws of the State of Illinois;

South Slavonic Catholic Union, a like Society, organized and existing under the laws of the State of Minnesota; and

Western Slavonic Association, a like Society, organized and existing under the laws of the State of Colorado; as follows:—

1. Each of the last named four Societies which shall join in this contract not later than June 30th, 1921, shall be separately merged into, and consolidated with, said Slovenic National Benefit Society as soon as practicable, subject to the approval of the Insurance Departments of the states in which said Societies are organized, respectively.

2. In case this agreement should not be approved as to any one or more of the four Societies last above named, or for any reason cannot or shall not be joined in or carried out by any one or more of them, it shall nevertheless become effective as to the other parties who shall have joined therein, and shall be binding upon them.

3. Each of said mergers shall be effected by the transfer to said Slovenic National Benefit Society of all the books, funds and other property of the other Societies, respectively, above named, provided that, before such transfer is made, the bonds of the Treasurer and other Financial Officers of said Slovenic National Benefit Society shall be adequately increased.

4. Upon such transfer having been made, said Slovenic National Benefit Society shall become responsible for all the obligations of each Society aforesaid, the property of which shall have been thus transferred to it.

5. This contract shall not be binding upon said Slovenic National Benefit Society as to any of the other Societies above mentioned which shall not, on examination made prior to the transfer of its funds and other property under number three hereof, be found to be one hundred per cent solvent in all respects, and shall not be binding upon any of said other Societies unless, on examination made prior to the transfer of its funds to said Slovenic National Benefit Society, the latter shall, in all respects, be found to be one hundred per cent solvent (solventy in each case, to be understood, as to death benefits, to mean solventy with reference to the National Fraternal Congress tables):—provided that any such Society found not to be solvent, may, nevertheless, be permitted to carry out this contract if within ninety days after it has been examined and found insolvent, it shall bring itself to a condition of complete solventy.

6. The merger hereby contemplated shall, as far as possible, be effected by each of the four Societies last above mentioned not later than sixty days after this contract shall have been approved as to it by the Insurance Departments concerned; and not later than the month of December, 1921, a Special Convention of said Slovenic National Benefit Society shall be held. The time and place of such Convention shall be determined by the Unity Committee appointed by the several Societies hereinabove mentioned, consisting of five representatives of said Slovenic National Benefit Society, four representatives each of said Slovenic Progressive Benefit Society and Slovenic Workingmen's Benefit Union, and three representatives each of said South Slavonic Catholic Union and Western Slavonic Association:—provided that such determination shall not be made until after June 30th, 1921, and then only by the representatives, on such Committee, of such of said Societies as shall have joined in this contract in accordance with its provisions.

7. Said Special Convention shall be composed of the following:—(a) The Supreme officers of all of said Societies which shall have been merged. (b) The members of the Unity Committee from all such Societies. (c) Delegates of the Branches of all merged Societies to be elected on the following basis:—Each Branch shall have one delegate for each full 100 members, provided no Branch shall be represented by more than two delegates. Any Branch having less than 100 members may combine with other Branches having less than 200 members for the purpose of representation at the Convention, and the Branches thus combined shall be entitled to representation as if they constituted a single Branch. No Branch shall be split for the purpose of such representation.

8. All members of the Special Convention shall be entitled to railroad fares and per diem from the treasury of said Slovenic National Benefit Society.

9. Said Special Convention shall have full power, in its discretion, to make such modifications in the name, constitution, by laws, fixation of rates, method of government, election of officers in the Slovenic National Benefit Society, as it shall desire, in the manner prescribed by the rules of the Society; and all members of the Societies merged into said Slovenic National Benefit Society shall in all respects, be bound by the decisions of said convention.

10. Said Special Convention shall embody into the Constitution of said Slovenic National Benefit Society a guaranty of absolute freedom of religious, philosophical, ethical and political belief for all members.

11. The Constitution and By-Laws adopted by said Special Convention shall go into full force and effect on the first day of the fourth month beginning after the adjournment of said Convention. Until then, the relations between the Slovenic National Benefit Society and the members of each of said Societies merged into the Slovenic National Benefit Society, shall be governed by the Constitution and By-Laws of the Society to which each member belonged prior to the merger, except as herein provided to the contrary, and except also that for the time being no appeal shall be had from the decisions of the Supreme Committee of the Slovenic National Benefit Society.

12. Immediately upon the transfer of the funds of any of the Societies hereinabove mentioned to said Slovenic National Benefit Society in accordance with the provisions hereof, the functions and salaries or other compensation, of the Supreme Board, Supreme Committees and Supreme Officers of such Society shall be terminated (provided said Officers shall retain their respective titles until the new Constitution and By-Laws of said Slovenic National Benefit Society shall become effective), and the functions of such Boards, Committees and Officers shall thereafter be exercised by the Corresponding Board, Committees and Officers of said Slovenic National Benefit Society, excepting that the Supreme Secretary of each such merged hereunder into said Slovenic National Benefit Society, at the headquarters of the Slovenic National Benefit Society, under the direction of the governing committee of said Slovenic National Benefit Society, until the Constitution and By-Laws to be adopted by said Special Convention shall have become effective, and shall continue to draw his salary until such time; and excepting also that said governing committee of said Slovenic National Benefit Society may call upon any officers or committees of the merged organizations to exercise any of the functions formerly performed by them, in which case such officers or committees shall be entitled to per diem compensation under the Constitution and By-Laws of the Society to which they formerly belonged.

13. In case any member, Officer or Branch of any Society merged hereunder into said Slovenic National Benefit Society shall be dissatisfied with a decision affecting him or it, rendered by the Supreme Committee of said Slovenic National Benefit Society, he or it shall have the right to accept such decision for the time being, but may nevertheless demand a re-opening of the case and a review of such decision by the Supreme Committee of said Slovenic National Benefit Society elected at said Special Convention.

14. All expenses caused by any merger hereunder (but not preliminary expenses of the several Societies) shall be paid by said Slovenic National Benefit Society, including any special expenses entailed thereby upon the Supreme Secretaries of the merged Societies, such as railroad fares, moving expenses, etc.

15. All Branches of any Societies merged hereunder into said Slovenic National Benefit Society shall, for the sake of convenience, retain their old names and numbers until the Constitution and By-Laws, to be adopted by the Special Convention aforesaid shall go into effect. All correspondence of such Societies and Branches may until then be conducted on the old stationery of such Societies and Branches, but should be marked, when addressed to outsiders, with the words "This organization has been merged into Slovenic National Benefit Society."

16. The question of solvency of each of said Societies shall be determined from an examination and verified report made by an actuary of recognized standing whose report shall be acceptable to the Insurance Department of the State of Illinois. The expense of such examination and report shall be borne by the Society concerning which it is made, and shall be covered by such report either as having been paid, or as a liability incurred and unpaid.

IN WITNESS WHEREOF these presents have been executed in the name and on the behalf of the Societies whose names are hereto attached by their duly authorized officers, this..... day of....., 1920.

SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

By ..... President

Secretary

SLOVENIC WORKINGMEN'S BENEFIT UNION

By ..... President

Secretary

SLOVENIC PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

By ..... President

Secretary

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

By ..... President

Secretary

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

By ..... President

Secretary

Rezultat glasovanja glavnih odbornikov S.N.P.J.

Kot znano, se bi imela vršiti julija meseca, t. i. letna seja gl. odbora SNPJ, toda ker se gl. uradniki niso udeležili iste seje v zadostnem številu, da bi seja imela kvorum, se je vršila trimesečna seja gl. izvrševalnega odbora, katere je rekla vse zadeve, ki spadajo v njeno področje, o onih stvareh pa, ki spadajo v področje skupnega glavnega občra, je pa vamo razpravljala in stavila predloge, ki so bili poslani vsem glavnim odbornikom, da o njih glasujejo pisмено. Vseh predlogov je bilo osem in rezultat glasovanja je sledeči:

Za predlog št. 1 je bilo	oddanih 15 glasov, proti 0
Za predlog št. 2 je bilo	oddanih 13 glasov, proti 2
Za predlog št. 3 je bilo	oddanih 13 glasov, proti 2
Za predlog št. 4 je bilo	oddanih 12 glasov, proti 3
Za predlog št. 5 je bilo	oddanih 13 glasov, proti 2
Za predlog št. 6 je bilo	oddanih 14 glasov, proti 1
Za predlog št. 7 je bilo	oddanih 13 glasov, proti 2
Za predlog št. 8 je bilo	oddanih 14 glasov, proti 1

Kot razvidno iz rezultata, so vsi predlogi sprejeti, torej veljavni.

Vincent Cainkar, predsednik SNPJ.

Inicijative glavnega odbora S. N. P. J.

Inicijativa gl. odbora S.N.P.J., št. 2.

Glavni odbor Slovenske narodne podporne jednote predlaga, da se spremeni 8. člen ustave SNPJ., točka 3., črka e, kjer se glasi v zadnjem stavku: "Gl. blagajnik mora položiti poročilo v svoti \$30,000 in za svoje delo prejema letnih \$1500, ki se mu izplačujejo tedensko", tako, da se bo glasil: "Glavni blagajnik mora položiti poročilo v svoti \$30,000 in za blagajniško delo prejema \$1000 letno, ki se mu izplačujejo tedensko". Če glavni blagajnik posveti najmanj tri dni v tednu delavnega časa pri pomaganju in opravljanju drugega potrebnega dela v glavnem uradu, prejema za to delo \$800 posebej na leto, ki se mu izplačujejo tedensko.

Razlogi: — Glavni odbor S. N. P. J. je prišel do prepričanja, da je za izvrševanje blagajniškega posla po sedanjem sistemu potrebno le polovico ali manj delavnega časa, oziroma ga lahko izvršuje ena oseba s srednjo zmoglostjo, če posveti temu delu približno polovico delavnega časa dnevno. Sedanja plača glavnega blagajnika je torej v primeri s plačami drugih uradnikov jednote prevelika in ne bilo bi pravilno, če se to ne spremeni. Ker se pa v sedanjih draginjah tisoč dolarji na leto v mestu Chicago ne da z družino dostojno živeti, in ker je drugega dela v tajniškem uradu preveč za sedanje osebe, ima torej gl. blagajnik, ako bo hotel vporabiti ves delovni čas za jednoto, priliko in pravico do istega zaslužka kot ga ima sedaj bolniški tajnik, to je \$1800 na leto. Če bo glavni blagajnik pomagal opravljati dela v glavnem uradu, kakor pomaga sedaj bolniški tajnik, se bo lahko shajalo brez posebnega napora ali dela čez uro, jednoti se bo pa tudi a tem precej prihranilo, ker ne bo treba najeti ene pomoči, kateri bi morali dati celo plačo. Poleg tega se tudi pričakuje, da bo glavni blagajnik kot izvoljeni uradnik delal boljše za interese jednote, kot bi delala najeta pomoč, ki bi ji bili jednotni interesi mogoče desetna briga.

Glavni odbor S.N.P.J. predlaga, da se 8. člen ustave S. N. P. J., točka 6., ki se glasi: "Dve tretjini glavnih odbornikov tvorita kvorum pri vseh sejah gl. odbora; ravnotako tvorita kvorum dve tretjini odbornikov na trimesečni seji", spremeni v toliko, da se bo glasil: "Nadpolovična večina gl. odbornikov tvorita kvorum pri vseh sejah gl. odbora; nadpolovična večina članov gl. izvrševalnega odbora tvorita kvorum pri vseh sejah tega odbora".

Razlogi: — Glavni odbor S. N. P. J. uvidi, da je točka, ki določa dve tretjini gl. odbor.

Inicijativa gl. odbora S.N.P.J., št. 3.

Glavni odbor S.N.P.J. predlaga, da se 8. člen ustave S. N. P. J., točka 6., ki se glasi: "Dve tretjini glavnih odbornikov tvorita kvorum pri vseh sejah gl. odbora; ravnotako tvorita kvorum dve tretjini odbornikov na trimesečni seji", spremeni v toliko, da se bo glasil: "Nadpolovična večina gl. odbornikov tvorita kvorum pri vseh sejah gl. odbora; nadpolovična večina članov gl. izvrševalnega odbora tvorita kvorum pri vseh sejah tega odbora".

Razlogi: — Glavni odbor S. N. P. J. uvidi, da je točka, ki določa dve tretjini gl. odbor.

nikov za kvorum, nepraktična in interesom jednote škodljiva. Določba, da mora biti dvestretjina članov glavnega odbora navzočih, da je zborovanje legalno, je bila umestna takrat, ko je bilo manjše število gl. odbornikov in je imel večjo oblast gl. izvrševalni odbor, ki je obstal samo iz pet članov, toda sedaj, ko obstoji gl. odbor iz osemnajst članov, je dvestretjina večina preveliko število. Večkrat se zgodi, da se več odbornikov iz enega ali drugega vzroka ne more udeležiti seje, in če jih ni zadosti za kvorum, ne smejo zborovati tudi drugi, ki so prišli iz daljave in se odzvali svoji dolžnosti. Razume se, da se s tem napravljajo jednoti nepotrební stroški, razentega pa pri tem lahko trpe interesi jednote in članstva vobče. Ker gl. odbor zastopa jednoto od konvencije do konvencije, zato je neobhodno potrebno, da tudi zboruje in rešuje tekoče zadeve, med katerimi ja največ teh, ki ne morejo čakati do konvencije. Razumljivo mora biti tudi vsakomur, da je v interesu jednote in članstva, da se z rešitvijo zadev ne čaka in zavlačuje.

Dasi pri sejah gl. izvrševalnega odbora ne postoji tolika nevarnost za kvorum, je vendar umestno, da se tudi za ta odbor šteje za kvorum, zmanjša. Razprava o inicijativah glavnega odbora št. 2. in št. 3. traja šestdeset dni ter se prične s 1. septembrom in konča s 30. oktobrom, 1920. Takoj po zaključku razprave se prične glasovanje o predlogih, ki traja šestinpetdeset dni, ter se zaključuje dne 25. decembra, 1920.

Glasovanje o teh predlogih je javno in vsak član ali članica, ki glasuje o teh predlogih, se mora podpisati na glasovnico, katere bodo preskrbljene in razposlane iz glavnega urada na vsa društva o pravem času.

Društva, ki ne glasujejo v času šestinpetdesetih dni, izgube pravico do glasovanja in njihove glasovnice se ne vpoštevajo.

Glavni tajnik mora imeti rezultat glasovanja pri vseh družtvih v rokah najkasneje v desetih dneh po končanem glasovanju. Glasovnice, ki se vrnejo pozneje, se ne vpoštevajo.

Matt J. Turk, gl. tajnik.

IZ URADA TISKOVNEGA ODBORA SNPJ.

Dopisov in izjav v prilogi sklicanja izredne konvencije SNPJ, v svrhu odobritve združitvene pogodbe ne moremo pričeti, ker je čas za tako razpravo potekel in ker pravila določajo, da se za vsa volitev ne sme vršiti agitacija. Lahko se razpravlja in piše v prilogi odobrenja ali potrditve združitvene pogodbe, toda ne za niti proti sklicanju izredne konvencije v ta namen, ker je za to določen čas že davno potekel. Cenjena društva in dopisniki naj torej to vpoštevajo.

Vincent Cainkar, predsednik SNPJ.

Notranje zadeve organizacije.

Cleveland, O. — Nahajamo se v času konvencij slovenskih podpornih enot in zvez. Vršla se bo tudi izredna konvencija SNPJ, da razpravlja o združevalni pogodbi.

Vsled tega priporočam, da se odobri korak, katerega je podvzel združevalni odbor vseh enot in zvez, ki so se priglasile za združitev, lansko leto v Clevelandu, in da zrno, ki je bilo vsejano, obrodi dober sad, katerega bomo vsi deležni, in da ne bo vse delo samo na papirju.

Apeliram na to izredno konvencijo, da potrdi delo, katero je v resnici potrebno ter priporočljivo, da končno vendar pride do združitve in da ustvarimo na ta način močno organizacijo, da bomo varni pred vsako katastrofo ali epidemijo, ki bi prišla nepričakovano.

Torej, bratje in sestre, stopimo skupaj in delujmo za napredek slovenskega naroda. Kajti živimo v časih, ko je naš narod malo ali skoraj nič vpoštevan. Vseposvods se opazi vsakovrstne napise in sliši vsakovrstno govorico, le od slovenskega naroda se ne opazi skoraj nič.

Apeliram še enkrat na člane prizadetih organizacij, stopimo v vrste in podajmo si bratske roke in odobrimo delo, katerega je napravil združevalni odbor, ker le na ta način si zagotovimo obstoj in napredek našim podpornim organizacijam ter odpremo vrata našim potomcem.

Apeliram tudi na bližnja društva, da pošljejo delegata na izredno konvencijo SNPJ, ki se vrši 11. oktobra t. l. — John Gabrenja, tajnik društva "Primož Trubar", št. 126 SNPJ.

Forest City, Pa. — Društvo "Mednarodna zveza" št. 124 S. N. P. J. je sklenilo, da ne pošlje delegata na izredno konvencijo SNPJ, ki se bo vršila glede združitve slovenskih podpornih enot in zvez, da se prihrani pri tem nekaj na stroških. Apelira pa na delegata in gl. odbornike, da delujejo sklopo za izvršitev združitve, ako se konvencija vrši in da se tako uresniči že dolgoletna želja vseh rojakov. — Za društvo "Mednarodna zveza" št. 124 SNPJ: Vide Grm, predsednik, Frank Ratajc, tajnik in blagajnik.

Chicago, Ill. — Društvo "Narodni vitez" št. 39 SNPJ, je zaključilo na svoji redni seji dne 22. avgusta t. l., da ne pošlje delegata na izredno konvencijo SNPJ. Vzrok temu je, ker je neki star član na seji izjavil, da ni potreba pošiljati delegata na tako konvencijo, ker je škoda društvene blaginje. . . .

Pa naj še kdo reče, da nismo za združenje! Good by! — Frank Udovč.

Izveček zapisa XX. seje eksekutivne J.R.Z.

Seja se vrši v petek večer, 27. avgusta 1920. Predseduje br. Gottlicher, zapisnik vodi br. Skubie. Z ozirom na to, da je na dnevnem redu mnogo stvari, predlaga br. Zavertnik, da ne čakamo na ostale člane, temveč da predsednik proglasi sejo sklepni in gremo z delom naprej. Aleš podpira predlog, ki je bil sprejet. Navzoči: Aleš, Cankar, Godina, Gottlicher, Skubie, Taučar, s Udovič, Zajec in Zavertnik.

Prečita se zapisnik zadnje seje in sprejme.

Prečita se pismo tajnika J. S. Z. glede nabiranja prispevkov za kampanjski sklad. kakor tudi pismo upravnika "Proletar" za oglas v Družinskem koledarju za leto 1921. Po daljši debati se zaključni, da se da oglas v koledar.

Prečita se pismo clevelandke okrožne organizacije, o katerem se vname daljša debata. Sprejme se zaključek, da eksekutiva poda svojo izjavo, katero naj pošlje glavni urad na vse tri podpisane odbornike okrožne organizacije s prepisi originalnega pisma in da se pozove odbor okrožne organizacije, da publicira v glasilih J. R. Z. dan seje, na kateri se bo prečitala izjava in kopije pisma.

Pri izrednih volitvah za izpraznjeno mesto v glav. nadz. odboru, dobila sta oba kandidata, br. Šemrov in Todorovič, enako številno glasov, zato se natoči glavne

mu tajniku, da ukrene vse potrebno za kmalošnjo izpopolnitev izpraznjenega mesta, ker čas za revizijo knjig in računov ni daleč.

Prečita se brzojavka br. Kristana, v kateri naznanja, da je areno došel v Ljubljano dne 18. avgusta. Se vzame na znanje.

Poslovodja poroča, da je konvencijni zapisnik dotiskan in da ga razpošilja. Se vzame na znanje.

Glavni tajnik in blagajnik podata finančno poročilo, iz katerega je razvidno, da znaša premoženje J. R. Z. nad \$36,000.00. Poslovodja obenem pojasni, da je knjigovodstvo tako urejeno, da je mogoče v par minutah pregledati finančno stanje J. R. Z. Se vzame na znanje.

Br. Zavertnik omenja, da bi bilo dobro, da se v kratkem skliče posebna seja, na kateri bi se razpravljalo samo o bodoči konvenciji in pripravah za njo. Konvencija, kakor je bilo zaključeno na zadnji seji, naj bi se vršila enkrat v novembru. Sejo naj skliče glavni urad.

Br. tajnik prečita resignacijo poslovodje v glavnem uradu, ki se glasi:

"Eksekutivi J. R. Z. — Pred dvema letoma, v najkritičnejšem času naše organizacije, pustil sem dobro delo in zaslužek in na priporočanje tedanjega glavnega tajnika in eksekutive sprejel Vašo ponudbo, da vodim posle v glavnem uradu JRZ. Takrat se mi vedelo, kako dolgo bo organizacija vsatno vzdrževati ta urad, ker ni bilo ne denarja, ne drugih sredstev, ampak samo par lokalnih organizacij, ki so tvorile jedro te, sedaj tako uplívne in močne organizacije, ki smo jo ustvarili z največjim trudom in požitvalnostjo. Toda to me ni vstrašilo, ker zavedal sem se, da se nahajamo v kritičnih časih in sedaj ni vprašanje, kaka bo plača, do kodaj bo služba, ampak da se takoj prične z delom in da se delo opravi.

Mislím, da mi ne more nihče očitati, da sem imel mastno plačo, ker toliko, kolikor je bila moja plača, je zaslužil vsak mestni tescni pometar. Čezurnega dela tudi ni nihče plačal, dasi je bilo treba mnogokrat potegniti do polnoči, dveh, treh ali celo noč, da je bilo delo opravljeno o pravem času. Tega ne navajam zato, da bi kdo mislil, da iščem kakih nagrad, ker te izrečno odklanjam, ampak radi tega, da bo javnost vedela, da je organizacija vzdrževala glavni urad z najmanjšimi mogočimi stroški.

Edino Vi in on, ki so bili v temnejši zvezi z glavnim uradom in gibanjem, si morete predstavljati, kako utrudljivo delo je to, ki mora končno fizično in duševno utruditi tudi še tako močnega človeka. In dela in skrbi je bilo v glavnem uradu več kot si more kdo misliti. Opravljeno je bilo, vsaj tako mislim, v splošno zadovoljstvo vseh. Za to, seveda, gre v prvi vrsti zasloga eksekutivi in modrim ter previdnim direktivam br. Kristana in v drugi vrsti pa mojim tovarišem v uradu, ki so ves čas vestno opravljali svoje posle.

Danes, ko je politična akcija tukaj v Ameriki nekoliko pomembnejša, ko so se razmere znatno predrušile, me silijo lastni interesi, da jim posvetim malo več pozornosti in dela in zato sem prišel, da vam predložim resignacijo, katero, upam, boste sprejeli brez ugovora.

Kot poslovodja v glavnem uradu imel sem opraviti s finančnimi in radi tega izjavljam, da z mojo resignacijo ne odtegnem te odgovornosti, dokler nadzorni odbor ne pregleda računov in knjig in jih najde v redu. Želim torej, da ostane moja varščina v znesku \$10,000.00 še nadalje v veljavi in moči.

Ostanem pa vkljub tej resignaciji še nadalje član ožjega odseka centralnega odbora in hočem še nadalje po svojih skromnih močeh pomagati, dokler ne dosežemo našega cilja — svobode in popolne neodvisnosti za celokupen narod v federativni jugoslovanski republiki.

V Chicago, 1. avgusta 1920.

(Podpis) A. H. SKUBIC.

Navzoči apelirajo na br. Skubie, da resignacijo umakne, ampak ko jim pove, da mu je skoro nemogoče še nadalje zanemarjati svoje interese, da je vsled tega, ko je umaknil svojo resignacijo, ki jo je položil v začetku maja, imel znatne materialne zgube, in ko

eksekutivo zagotovi, da hoče še nadalje pomagati s delom s uradu, v kolikor mu bo dopuščal čas, je br. Zavertnik predlagal, da se Skubieva resignacija sprejme s stavljenim pogojem, da br. Taučar postane poslovodja, a br. Skubie pa ostane v glavnem uradu kot knjigovodja in korespondent, dokler se ne vrne br. Zalaznik, in prejme plačo po delu, ki ga opravi.

Predsednik zaključni sejo četrte enajst.

A. H. Skubie, t. č. zapisnikar.

Novice iz Jugoslavije.

Okrađena. — Mlademu dekletu Elviri S. iz Borovnice na Koroskem je neznan tat v Ljubljani odnesel za 20,000 K zlatnine in dragih dragocenosti.

Kaznovani verižniki. Dve Tržačanki ste se dali časa bavile z veriženjem in trgovine manufakturnega blaga. V zabojih ste vozile iz Trsta v Ljubljano razno blago in primerno verižiti. V zadnjem času pa jima je centralni urad zoper verižnike napravil kontrolo in ste bile sedaj obsojeni vsaka na 1000 K globe in en teden dni zapora. Obe: O. F. in A. J. ste se proti sodbi pritožili.

Ustanovitve ameriškega konzulata v Zagrebu. Vlada je na zahtevo Zedinjenih držav privolila, da se ustanovi v Zagrebu ameriški konzulat. Konzulat bi začelno opravljal Willburg Kehlenger, dokler bi ne bil imenovan drug konzul.

Srbstva duhovščina zbira za pobegle ruske kapitaliste. Pod predsedstvom metropolita Dimitrije se je sestavil v Belgradu odbor belgrajskih meščanov, ki bo nabiral hrano in živila pobeglim Rusom v južni Srbiji. V več mestih Srbije se bodo osnovali podobni odbori. Niški vladika Dositej je že sestavil tak odbor za nabiranje živil za severne Ruse iz Petrograda.

To je samo mogoče v Jugoslaviji. V Sarsjevu je kadetnica, kjer vsajajo sbrski častniki mlade ruske kadete, da postanejo častniki, in se jih potem odpoti, ko so se izurili v vojaških stvarih, generalu Wranglu na Krim, ki vodi sedaj rusko protirevolucionarno vojsko mesto generala Denikina. Vsekakor se to dogaja torej s popolnim sporazumom z jugosl. vlado, in morda in najbrže celo na stroške države.

va. Jugoslavija torej je postala na ta način gnezdo, iz katerega se rekrutirajo rezerve ruskih kontrarevolucionarjev. To se more dogajati res samo v Jugoslaviji, kjer ruski ubežniki uživajo še mnoga večja skrb kot lažni državljani! Invalidov se živkrat ne zmeni: niti vojnih sirot, niti vračajočih se vojnih ujetnikov in onih, ki se sedaj umirajo po Sibiriji, za ruske bele garde ne pa je denarja zadosti. Res: vrana vrani. . . .

Tri hiše bodo združeni milijonarji sezidali vsled vladnega pritiska v Ljubljani. Ustanovila se je namreč sedaj posebna stanovanjska zadruga milijonarjev, ki bo vsega skupaj dala za zidanje hiš 5 milijonov kron. V teh treh hišah bo prostora za 48 družin in stanovali bodo v njih seveda milijonarji, ki so sedaj v tujih hišah. — Tri hiše, to je torej ves uspeh velikanskega krika, dočim seje sveto zatrjevalo ves čas, da bodo preakrebelli v Ljubljani najmanj do 400 družinam nova stanovanja do letošnje zime.

Razmere pri I. južnoštajerski kamnoseški družbi. Lastnika te družbe sta veletrgovca gg. Anton Kolenc in Robert Diehl. Razlika med obema lastnikoma je zelo velika. Dočim prvi zelo gleda na vsak vinar, ki bi ga delavec pri njem "preveč" zaslužil, je drugi prijazenjši. Vodja podjetja g. Periot se pa kar ne more privaditi socializmov in dela se v tem podjetju po deset ur na dan, nekaj prijateljev vodje pa dela celo od teme do teme, t. j. od zore do mraka. Nekaj časa se je delalo po osem ur, in mojster je moral že par sto kron globe plačati, ker se je delalo nekaj časa po 10 ur. Sedaj ni nobenega reda več v tem oziru. Delavnice seveda nočejo prenehati in modernizirati, češ za nas je že dobro in bi preveč veljalo. Plačani so delavci zelo slabo, n poleg tega je za nas deset dni dvanajst delavcev treba v pisarno kar treh pikarnikih moči, ki se ljubimkajo in poče, delajo pa niti osem ur. In niti toliko izobrazbe nimajo, da bi odzdravili delavcu, ki pride v pisarno.

Sladkor za Jugoslavijo. Za Jugoslavijo so signalizirali iz Amerike pred mesecem ladjo, napolnjeno z najboljšim in ceninim sladkorjem. Njegovo majestetično bližanje čutimo ljubljane na sila nazoren način po naših — žepih in po zmanjšani osterukki beavnosti ljubljanskih "solidnih"

(!) in "poštenih" (!!) trgovcev, človekoljubov zmanjšal ceno sladkorja od 52 K na 56 K, od včeraj nes, kako je eden teh trebušastih do danes. . . .

Rad bi zvedel za svojega očeta

Slika predstavlja Jožef Saftiča, doma iz vasi Jelšane-Dolenje ob kranjsko-latarski meji blizu Sapljan. Star je okrog 52 let. Pred 20 leti je živel na Reki in od tam je šel v Združene države. Živel je v Calumetu, Mich., Minneapolisu, Minn., Chicagu, Ill., Richmondu, Va., in v Moline, Ill., od kjer je pisal pred nekako 15 leti zadnje pismo. Za njega bi rad zvedel njegov sin, kateremu je isto tako ime Joseph Saftich, ki je sedaj star 26 let in ima svoje podjetje v Gary, Ind. Uljudno prosim cenjene rojake, če kdo ve kaj o mojem očetu, naj mi takoj sporoči, za kar mu rad povrnem vse stroške. Ako bo pa oče sam čital to, naj se mi nemudoma oglasi pismeno ali pa naj pride osebno k meni. Moj naslov je:

"THE GARY GOLD DENTAL LABORATORY"
515 Broadway, room 215 Gary Bldg., J. F. Gaffney lastnik, Gary, Ind.

POZOR! POZOR! Ravnokar je izšla

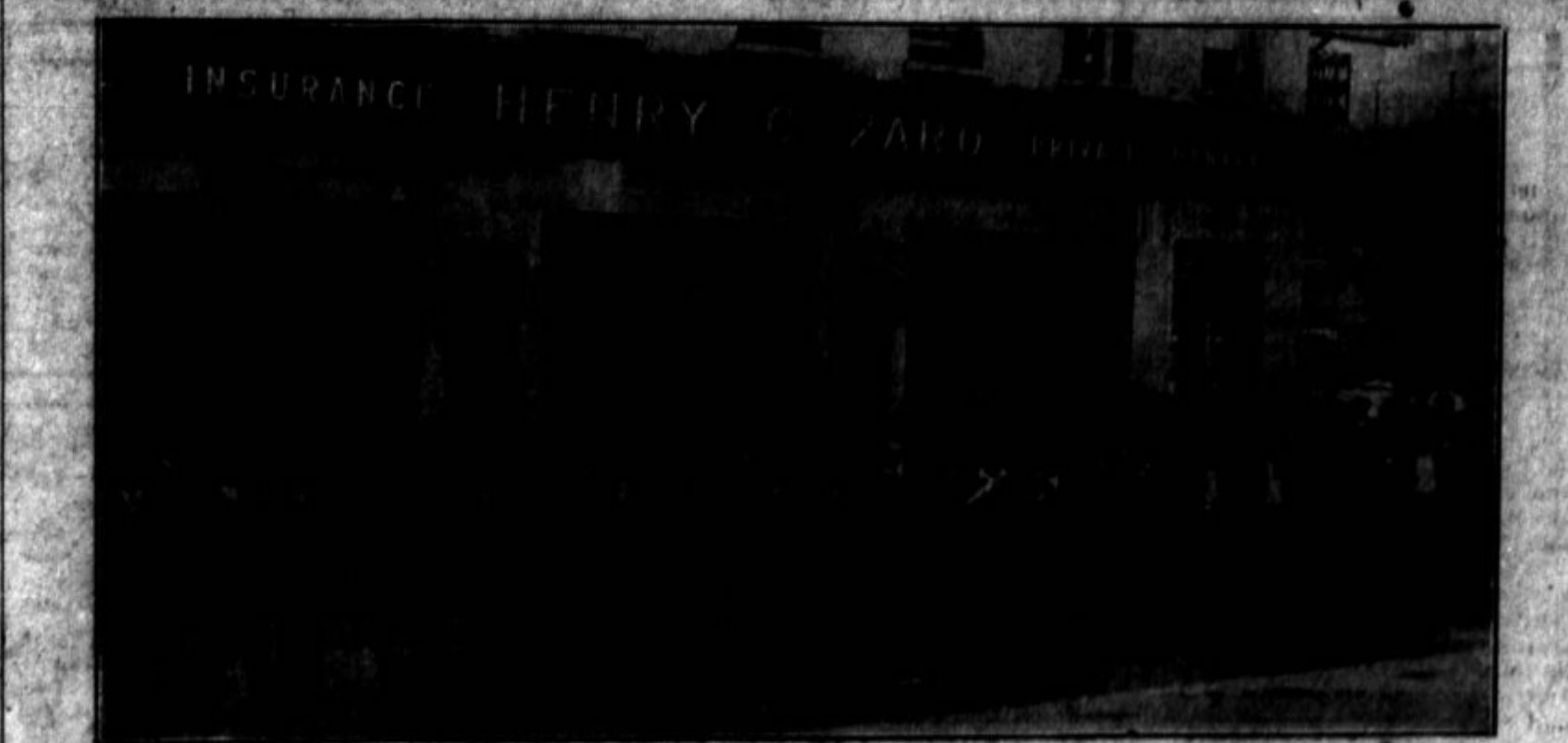
krasna slika prvobornika za delavsko pravico v Ameriki, E. V. DEBSA. Slika je v živih barvah, v velikosti 18x11

Slika je brez rama in priporočamo, da jo nabavi vsak socialistični klub, vsako napredno podporno in prosvetno društvo in vsak posameznik. Klubom in društvom bo služila za okrasak zborovalne dvorane, posameznikom pa za okrasak njihovega doma. Debeova slika na steni aborovalne dvorane ali na steni doma navdaja prostor z duhom, ki ga ta bojevnik zastopa tako iskreno, neomajano in nesebično, od kar ga je spoznal za pravega.

Cena tej kraani sliki je samo \$1.50 s poštnino vred.

Dobita jo pri tajništvo J. S. Z., 3839 W. 26th Str., Chicago, Ill.

Naši prostovoljci, ki so se povrnili z bojišča

Oddelek jugoslovanskih prostovoljcev, ki so pred kratkim došli iz stare domovine na parobrodu "Rochambeau" in so kot gostje pri jugoslovanskemu bankirju. (s kako bankirja Zaro).

HENRY C. ZARO, 39 Cooper Square NEW YORK CITY

Tristoimpetdeset naših junakov je prišlo pred kratkim s parobrodom "Rochambeau" iz stare domovine — Jugoslavije. Poglejte njih lica, kako so zadovoljni, ker so srečno izvršili veliko delo, katerega so pričeli naši rojaki, namreč Jugoslavijo. S seboj so prinesli najlepše spomine in ločili so se žalostnega arca kranjskih zelenih planin, gozdov in rek, naših lepih poljan in rodovitnih polj, katere se smehljajo polna žitnega klasja, kot da se je vslo suho zlato. Poslovili so se od svojcev in junakov, ki mora še sedaj marsikateri izmed njih prenašati strah in trepet pred sovražnikom, poslovili so se od svojih milih dragih, katerih niso videli celih pet let, za časa strašne svetovne vojne. Sicer se niso poslovili za vedno, temveč le za kratko dobo, dokler ne uredi svojih stvari tukaj v Ameriki, in se bodo zopet vrnili k svojim dragim, ker je tukaj vsaka minuta-leto dni. V New Yorku so sprejeli te hrabre borilce razna društva z vso slavnostjo, in prisoten je tudi bil jugoslovanski generalni konzul in med drugimi tudi jugoslovanski bankir Henry C. Zaro, kakor tudi njegov upravitelj Aco Petrovič. — Vam vsem je dobro znano njegova prijaznost napram jugoslovanskemu narodu, kako je še ob času splošne svetovne vojne, ki je odtrgal večje število naših rojakov in jih pripeljal seboj v Ameriko, torej tudi sedaj se ni mogel umakniti pri ti slavnosti ob sprejemu tih junakov, da bi se ne odzval in po svoji moči pomagal, privedel jih v svoj dom, kot kaže gornja slika, da so se pri njemu pogostili, ter da jim je na vidni način pokazal njegovo prijateljstvo.

Ti dobrovolci ne bodo nikdar pozabili ta krasni sprejem in gostoljubnosti gospoda Zare,

